

RAPORT KOŃCOWY Z BADANIA

Ewaluacja bieżąca postępów wdrażania
Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy
na lata 2022-2033

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Zamawiający

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Narodowy Instytut Wolności – Centrum
Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Al. Jana Pawła II 12
00-124 Warszawa

Wykonawca

Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o.
ul. A. Ostrowskiego 9
53-238 Wrocław

Wrocław, lipiec 2023 r.

Spis treści

Wykaz skrótów	4
1. Wprowadzenie	5
1.1. Cele i zakres badania	5
1.2. Metodologia badania	5
2. Ewaluacja bieżąca postępów wdrażania Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033	6
2.1. Krótka charakterystyka Programu i jego dotychczasowa realizacja	6
2.2. Wyniki badania ilościowego	16
2.2.1. Określenie poziomu osiągnięcia wskaźników Programu w dofinansowanych projektach .	16
2.2.2. Zarządzanie Programem	24
2.2.3. Podsumowanie i główne wnioski	32
3. Spis tabel i wykresów	36

Wykaz skrótów

CATI	wspomagany komputerowo wywiad telefoniczny (<i>ang. Computer-Assisted Telephone Interview</i>)
CAWI	wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (<i>ang. Computer-Assisted Web Interview</i>)
IZ	Instytucja Zarządzająca
KSM	Komitet Sterująco-Monitorujący
NIW-CRSO	Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
OPP	organizacja pożytku publicznego
RPFM	Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy
UoDPPioW	Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

1. Wprowadzenie

1.1. Cele i zakres badania

Badanie pt. *Ewaluacja bieżąca postępów wdrażania Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022–2033* zostało przeprowadzone w czerwcu 2023 roku i miało na celu analizę wsparcia organizacji pozarządowych, udzielonego w ramach Programu, pod kątem osiągnięcia założonych wskaźników i wypracowanych produktów.

Tym samym, badanie objęło beneficjentów Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 (RPFM). Były to podmioty, których projekty otrzymały dofinansowanie w ramach konkursu ogłoszonego w roku 2022. Szerzej na temat konkursu oraz samego Programu piszemy w rozdziale 2.1. niniejszego raportu.

1.2. Metodologia badania

Badanie zostało przeprowadzone z zastosowaniem dwóch technik badawczych:

- 1) analiza danych zastanych, która objęła:
  - dokumenty i źródła dotyczące RPFM: Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy na lata 2022–2033, ogłoszenie o konkursie, Regulamin konkursu, Podręcznik wnioskodawcy;
- 2) badanie ilościowe typu mixed-mode: w badaniu wykorzystano dwie techniki ilościowe:
  - technikę ilościową CAWI, czyli badanie ankietowe w formie on-line, do którego zaproszono wszystkich beneficjentów badanego Programu: 140 beneficjentów RPFM;
  - technikę ilościową CATI, czyli badanie ankietowe w formie telefonicznej z udziałem ankietera, do którego zaproszono wszystkich tych beneficjentów, którzy nie wypełnili samodzielnie ankiety on-line.

Realizacja badań ankietowych trwała od 19 do 25 czerwca 2023 r.. Rozpoczęto je ankietą internetową. Beneficjenci otrzymali wiadomości e-mail z zaproszeniem do udziału w ewaluacji oraz linkiem do kwestionariusza ankiety on-line. Monit ankiety był prowadzony w formie elektronicznej (Zamawiający badanie – NIW-CRSO, przesłał do beneficjentów wiadomości e-mail z przypomnieniem o badaniu) oraz telefonicznej. Ze wszystkimi podmiotami, które do 22 czerwca nie wypełniły ankiety, skontaktowali się ankieterzy telefonicznie.

Ankieterzy realizujący badanie CATI nie odnotowali odmów udziału w badaniu. Beneficjenci, którzy nie wypełnili ankiety to podmioty, które w czasie realizacji badań terenowych byli niedostępni (pomimo kilku prób w różnych dniach i o różnych porach, nie udało się nawiązać z nimi kontaktu telefonicznego).

Szczegóły próby badawczej przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Realizacja próby w badaniu ilościowym

program	liczba projektów	liczba efektywnych ankiet (CAWI+CATI)	odsetek efektywnych ankiet w liczbie projektów
RPFM	140	124	88,5%

Źródło: opracowanie własne

2. Ewaluacja bieżąca postępów wdrażania Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033

2.1. Krótka charakterystyka Programu i jego dotychczasowa realizacja

Głównym celem Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy jest zwiększenie zaangażowania młodzieży i młodzieżowych organizacji pozarządowych w życie publiczne przez wsparcie inicjatyw młodzieżowych, wzrost ich znaczenia w życiu publicznym oraz ich wzmocnienie instytucjonalne. Realizacji celu głównego służą trzy cele szczegółowe:

- Cel 1. Zwiększenie zaangażowania młodzieży w życie publiczne;
- Cel 2. Wzrost znaczenia inicjatyw młodzieżowych w życiu publicznym;
- Cel 3. Wzmocnienie instytucjonalne inicjatyw młodzieżowych.

Program został podzielony na cztery priorytety. Jeden z nich – Priorytet 4. Pomoc techniczna, służy zapewnieniu niezbędnych zasobów finansowych, technicznych oraz ludzkich, które gwarantują sprawne zarządzanie RPFM. Pozostałe priorytety to:

- Priorytet 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach;
- Priorytet 2. Organizacje młodzieżowe w życiu publicznym;
- Priorytet 3. Wzmocnienie kompetencji organizacji młodzieżowych.

W ramach **Priorytetu 1.** zastosowano mechanizm regrantingu. Jego celem jest wsparcie działalności i rozwoju rad młodzieżowych przy jednostkach samorządu terytorialnego oraz samorządów uczniowskich i studenckich. Beneficjenci Priorytetu 1. są Operatorami Programu. Jest ich dwunastu, każdy z nich zasięgiem swojego oddziaływania obejmuje województwo lub region obejmujący kilka województw. Operatorzy są w pełni odpowiedzialni za gospodarowanie środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację przedsięwzięć projektowanych przez rady młodzieżowe, samorządy uczniowskie i studenckie.

W Priorytecie 1. wyróżniono dwie ścieżki:

- Ścieżka 1. Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych – działania realizowane w tym obszarze mają na celu przede wszystkim wesprzeć inicjatywy zmierzające do tworzenia rad młodzieżowych, pomóc zaistnieć przedsięwzięciom realizowanym przez rady dla wspólnot lokalnych oraz służyć zwiększeniu potencjału i trwałości rad młodzieżowych przez kompetencyjne i organizacyjne wzmocnienie liderów rad i realizowanych przez nich działań.
- Ścieżka 2. Aktywizacja samorządów uczniowskich i studenckich – środki dostępne w tym obszarze wsparcia przeznaczone są dla samorządów uczniowskich szkół ponadpodstawowych i samorządów studenckich na terytorium całej Polski i powinny umożliwić im realizację planowanych przedsięwzięć służących aktywizacji młodzieży skupionej w samorządach.

Celem realizacji projektów w ramach **Priorytetu 2.** jest zwiększanie obecności organizacji młodzieżowych w życiu publicznym w różnych jego aspektach. Pożądana jest większa aktywność organizacji młodzieżowych w działaniach dotyczących m.in. edukacji obywatelskiej, solidarności międzypokoleniowej, a także analizy sytuacji młodzieży. Przedmiotem wsparcia jest:

- udział organizacji młodzieżowych w dialogu obywatelskim i procesach konsultacji;

- działania organizacji w zakresie kształtowania polityk publicznych na poziomie lokalnym, regionalnym, a jeżeli będzie to uzasadnione specyfiką projektu – także na poziomie krajowym;
- angażowanie młodzieży w różne formy konsultacji społecznych dotyczących kształtowania budżetu ze szczególnym uwzględnieniem budżetu obywatelskiego. W szczególności wspierane są takie działania, które prowadzą do stworzenia trwałych rozwiązań instytucjonalnych, wzorów działań, które mogą być aplikowane także w innych społecznościach lokalnych;
- wymiana informacji między organizacjami obywatelskimi i władzami publicznymi, zwłaszcza taka, która prowadzi do stworzenia trwałych rozwiązań instytucjonalnych w zakresie polityki informacyjnej;
- aktywności związane z promocją wspierania młodzieży i organizacji młodzieżowych, wolontariatu młodzieżowego w programach współpracy JST z organizacjami pozarządowymi.

Wdrożenie **Priorytetu 3.** ma na celu budowę i wzmocnienie potencjału organizacji młodzieżowych przez poprawę ich zarządzania, tworzenie i doskonalenie zasobów, tworzenie i rozwijanie strategii działania organizacji. Rozwój strategii działania obejmować może zagadnienia takie jak: działania fundraisingowe, kształtowanie wizerunku organizacji w przestrzeni publicznej, zarządzanie zespołem. Rodzaje działań wspieranych w ramach Priorytetu 3. to:

- wymiana doświadczeń, tworzenie i rozwijanie porozumień i związków organizacji młodzieżowych;
- aktywna polityka informacyjna i komunikacyjna organizacji młodzieżowych;
- upowszechnianie informacji o działaniach organizacji, wspieranie społecznych kampanii informacyjnych.

Nabór wniosków na realizację zadań publicznych w ramach Funduszu Młodzieżowego przeprowadzono w okresie od 18 sierpnia do 13 września 2022 roku. Wartość środków przeznaczonych na dotacje dla organizacji w ramach tej edycji konkursu wynosiła łącznie 30 mln zł. Maksymalna roczna wartość dotacji była zróżnicowana w zależności od Priorytetu, w ramach którego złożono ofertę. W Priorytecie 1. można było ubiegać się o dotację w wysokości do 400 tys. zł w 2022 roku oraz do 2,1 mln zł w 2023 roku. W Priorytetach 2. i 3. można było ubiegać się o dotację w wysokości do 125 tys. zł w 2022 roku oraz do 125 tys. zł w 2023 roku.

W konkursie Fundusz Młodzieżowy Edycja 2022 przewidziano możliwość dofinansowania projektów trwających i realizowanych w terminie od 1 sierpnia 2022 r. do 31 grudnia 2023 r. (nie krótsze niż trwające 12 miesięcy). Termin realizacji zadania dzieli się na dwa okresy finansowania:

- od dnia 1 sierpnia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.
- od dnia 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.

Organizacjami uprawnionymi do otrzymania wsparcia w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy są:

- organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 UoDPPioW (w tym m.in. stowarzyszenia, w tym stowarzyszenia zwykłe, jednostki terenowe stowarzyszeń posiadające osobowość prawną, związki stowarzyszeń, fundacje, kółka rolnicze, cechy rzemieślnicze, izby rzemieślnicze, izby gospodarcze, samorządy gospodarcze i wspólnoty mieszkaniowe);
- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów

i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego;

- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego;
- spółdzielnie socjalne;
- koła gospodyń wiejskich;
- ochotnicze straże pożarne;
- spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1133), które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Podmioty uprawnione do aplikowania w konkursie ofert RPFM nie muszą posiadać statusu OPP.

W ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 edycja 2022 dofinansowano 140 projektów realizowanych przez 138 podmiotów (dwie organizacje realizowały po dwa projekty w ramach różnych Priorytetów). Poniżej przedstawiono ich krótką charakterystykę.

20 spośród 138 beneficjentów Programu (14,5%) to organizacje pożytku publicznego. Większość z nich działa w jednej z trzech sfer: wspierania i upowszechniania kultury fizycznej (5 podmiotów); działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży (4 podmioty); działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (3 podmioty). Biorąc pod uwagę ogół beneficjentów (patrz tabela 2.), najwięcej realizuje działania na rzecz dzieci i młodzieży, w tym w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży (17,1%), na rzecz podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej (13,6%), prowadzi działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych (13,6%) lub działa w sferze nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania (10%).

Tabela 2. Liczba beneficjentów wg sfery działalności w ramach RPFM Edycja 2022

sfera działalności	liczba beneficjentów	% w ogóle
15) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży	24	17,1%
34) nie dotyczy	22	15,7%
4) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej	19	13,6%
13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	16	11,4%
14) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania	14	10,0%
17) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej	9	6,4%
1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób	7	5,0%
23) ratownictwa i ochrony ludności	5	3,6%
33) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32a	4	2,9%
11) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	3	2,1%
16) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	3	2,1%
18) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego	2	1,4%
2) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	2	1,4%

sfera działalności	liczba beneficjentów	% w ogóle
26) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami	2	1,4%
27) promocji i organizacji wolontariatu	2	1,4%
7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych	2	1,4%
22a) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego	1	0,7%
28) pomocy Polonii i Polakom za granicą	1	0,7%
3) działalności charytatywnej	1	0,7%
30) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą	1	0,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów NIW-CRSO

Połowa beneficjentów RPFM (tj. 70 podmiotów) realizuje projekty w ramach Priorytetu 2. Organizacje młodzieżowe w życiu publicznym. Niewiele mniej - 41% (tj. 58 podmiotów), wdraża działania w zakresie wzmocnienia kompetencji organizacji młodzieżowych (Priorytet 3.). Mimo dużej dysproporcji pomiędzy liczbą beneficjentów Priorytetu 1. a Priorytetów 2. i 3., łączne kwoty udzielonego dofinansowania są zbliżone (patrz tabela 3.). Wynika to z faktu, że projekty realizowane w ramach Priorytetu 1. są oparte o mechanizm regrantingu, a jego beneficjenci są Operatorami wsparcia udzielanego lokalnym radom i samorządom młodzieżowym. W związku z tym średnia wartość dotacji przypadającej na jednego beneficjenta Priorytetu 1. jest znacznie wyższa niż w przypadku beneficjentów Priorytetów 2. i 3. (średnio 724 tys. zł wobec 157 tys. zł).

Tabela 3. Liczba beneficjentów i łączna kwota dotacji wg Priorytetów RPFM Edycja 2022

Priorytet RPFM	Beneficjenci		Kwota dotacji	
	liczba	% w ogóle	wartość	% w ogóle
Priorytety 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach	12	8,6	8 687 994,40 zł	30,2
Priorytety 2. Organizacje młodzieżowe w życiu publicznym	70	50,0	10 849 857,37 zł	37,7
Priorytety 3. Wzmocnienie kompetencji organizacji młodzieżowych	58	41,4	9 254 131,46 zł	32,1
SUMA	140	100,0	28 791 983,23	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów NIW-CRSO

W badaniu wzięło udział 124 beneficjentów, a rozkład względem Priorytetów oraz zakresu wsparcia był następujący:

Tabela 4. Liczba beneficjentów wg Priorytetów RPFM Edycja 2022, biorących udział w badaniu*

Priorytet RPFM	liczba beneficjentów w próbie	udział % w próbie
Priorytety 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach ¹	11	8,8
ścieżka 1. Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych	11	
ścieżka 2. Aktywizacja samorządów uczniowskich i studenckich	8	

¹ Zgodnie z regulaminem konkursu, beneficjenci Priorytetu 1. byli zobligowani do realizacji obydwu ścieżek, natomiast wypełniając ankietę kilkoro z nich nie zaznaczyło ścieżki 2 (choć mieli ku temu techniczną możliwość). Na podstawie posiadanych danych można przypuszczać, że respondenci którzy zaznaczyli tylko ścieżkę 1, na niej skupili swoje dotychczasowe działania projektowe.

Priorytet RPFM	liczba beneficjentów w próbie	udział % w próbie
Priorytety 2. Organizacje młodzieżowe w życiu publicznym	66	53,6
Priorytety 3. Wzmocnienie kompetencji organizacji młodzieżowych	56	44,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego beneficjentów RPFM [N=124]

*kolumna „liczba beneficjentów w próbie” nie sumuje się do 124 ponieważ respondent mógł wskazać więcej niż 1 odpowiedź

Tabela 5. Liczba beneficjentów Priorytetu 1, Ścieżka 1, RPFM Edycja 2022, ze względu na zakres wsparcia*

zakres wsparcia	liczba beneficjentów w próbie
w zakresie kształcenia – podnoszenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji członków młodzieżowych rad	6
współpraca z samorządami uczniowskimi,	6
współpraca kilku młodzieżowych rad celem wymiany doświadczeń i realizacji wspólnych projektów (w tym współpraca międzynarodowa)	5
rozwój wolontariatu	5
organizowanie konferencji poświęconych lokalnym problemom młodzieży	5
w zakresie kształcenia – podnoszenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji opiekunów młodzieżowych rad	4
organizowanie i angażowanie się w akcje charytatywne	4
organizacja wydarzeń takich jak konkursy, plebiscyty, wydarzenia kulturalne i sportowe	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego beneficjentów RPFM [N=11]

*kolumna „liczba beneficjentów w próbie” nie sumuje się do 11 ponieważ respondent mógł wskazać więcej niż 1 odpowiedź

Tabela 6. Liczba beneficjentów Priorytetu 1, Ścieżka 2, RPFM Edycja 2022, ze względu na zakres wsparcia*

zakres wsparcia	liczba beneficjentów w próbie
podnoszenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji członków organów samorządów uczniowskich i studenckich	6
współpraca samorządów uczniowskich i studenckich celem wymiany doświadczeń i realizacji wspólnych projektów	5
organizowanie konferencji poświęconych lokalnym problemom młodzieży	5
podnoszenie umiejętności, kompetencji i kwalifikacji opiekunów samorządów,	4
organizowanie i angażowanie się w akcje charytatywne	4
rozwój wolontariatu	4

Źródło: Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego beneficjentów RPFM [N=8]

*kolumna „liczba beneficjentów w próbie” nie sumuje się do 8 ponieważ respondent mógł wskazać więcej niż 1 odpowiedź

O sposób wykorzystania otrzymanych środków finansowych zapytano również beneficjentów projektów z Priorytetu 2. Respondenci mogli udzielić dłuższej, swobodnej wypowiedzi, a ich odpowiedzi wskazują, że środki najczęściej przeznaczano na różnego rodzaju działania edukacyjne (do tej kategorii można zaklasyfikować w sumie ok. 37 odpowiedzi), takie jak: warsztaty, szkolenia, (w tym zakup materiałów dydaktycznych oraz wynagrodzenie dla specjalistów), konferencje, debaty czy spotkania z ekspertami.

Zakres działań edukacyjnych, choć skupiał się na szeroko pojętym zwiększaniu zaangażowania młodzieży w życie publiczne, był dość różnorodny. Poniżej przedstawiono kilka wypowiedzi beneficjentów, których projekty uwzględniały edukację:

Dotychczas otrzymane środki wykorzystaliśmy na prowadzenie działań edukacyjnych prowadząc warsztaty w zakresie: praw i obowiązków samorządu uczniowskiego, możliwości finansowania samorządu uczniowskiego, animacji. Ponadto przeprowadziliśmy akcje i inicjatywy obywatelskie, w które bezpośrednio zaangażowani byli uczestnicy projektu. Ponadto przeprowadziliśmy szkolenia z młodzieżą w zakresie partycypacji społecznej i budżetu obywatelskiego (...). Wsparcie zostało wykorzystane na przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli, pracowników gminy i opiekunów samorządów szkolnych. W szkołach odbyły się spotkania informacyjne na temat działań Młodzieżowej Rady Gminy, przebiegu wyborów, uchwalania statutu.

Przeprowadziliśmy serię warsztatów, które pomogły uczestnikom zrozumieć istotę i sprawczość projektów społecznych oraz siłę ich wpływu na otoczenie.

Warsztaty „Realizator Innowacji Obywatelskich”. W całym cyklu uczestnicy nabędą umiejętności liderkie (...), potrzebne do prowadzenia grup projektowych i realizowania młodzieżowych lokalnych działań społecznych, nt. metod motywowania i pozyskiwania innych do działania (...). Organizacja i obsługa Skrzynek Obywatelskich – każdy z przedstawicieli środowisk lokalnych biorących udział w projekcie stworzy sieć minimum dwóch „Skrzynek Obywatelskich” - tzn. pudełek/urn/skrzynek, które będą służyć prowadzeniu dialogu obywatelskiego z szerszym gronem młodzieży i ich otoczeniem w sprawach ważnych dla młodzieży. „Warsztaty Aktywnego Innowatora” to sztuka prowadzenia dialogu obywatelskiego, (...) jak wspierać młodzież w inicjatywach społecznych, planowanie strategiczne – długofalowe myślenie o rozwiązywaniu problemów. Podczas warsztatów uczestnicy wypracują co najmniej jedną inicjatywę, jaka powinna zostać zrealizowana w środowisku lokalnym (...). Organizacja Eventu - wypracowane podczas warsztatów inicjatywy będą przedstawiane podczas uroczystości, zaproszeni goście poprzez głosowanie wybiorą najlepsze inicjatywy (...). W ten sposób powstanie ranking inicjatyw do realizacji w środowisku lokalnym przez młodzież przy pomocy JST i partnerów lokalnych. Podczas Eventu zostanie zawarte Porozumienie Środowisk Młodzieżowych na rzecz promocji idei Aktywnej Młodzieży (...). Uczestnicy projektu zostaną wyposażeni w kompetencje, które sprawią, iż będą przygotowani do roli tzw. ambasadorów idei, którzy śmiało będą mogli pomagać innym środowiskom w zakładaniu inicjatyw obywatelskich (...).

Respondenci badania ankietowego z udziałem beneficjentów RPFM

Pozostałe odpowiedzi respondentów były bardziej zróżnicowane, więc w wyniku ich kategoryzacji otrzymano kilkanaście, mniej licznych zestawów odpowiedzi. Wśród nich, stosunkowo często (po 5-6 razy) wskazywano na:

- publikacje (artykuły naukowe, filmy, raporty),
- aktywizację samorządów uczniowskich i grup młodzieżowych, kształtowanie młodzieży w różnych aspektach życia i budowanie społeczeństwa obywatelskiego, jak również solidarności; działania wzmacniające młodzież w sporcie,
- organizację wycieczek i wyjazdów studyjnych,
- utworzenie i/lub doposażenie młodzieżowych drużyn pożarniczych w umundurowanie i sprzęt szkoleniowy.

Przykładowe wypowiedzi respondentów:

Działania skierowane do młodzieży, które mają przyczynić się do zwiększenia zaangażowania w życie publiczne. Zadanie realizowane będzie w dwóch etapach. Pierwszy obejmować będzie cykl szkoleń zwiększających kompetencje społeczne i rozwijanie zainteresowanie partycypacją społeczną. Drugi to realizowanie przez młodzież różnych działań na rzecz środowiska lokalnego oraz aktywnego uczestnictwa w dostępnych formach partycypacji społecznej.

Działania wzmacniające młodzież w sporcie., organizacja zajęć, wsparcie fizjoterapeuty, psychologa i dietetyka. Przygotowanie młodzieży do udziału w organizacji życia sportowego, chcąc utrzymać jak najdłużej młodych ludzi w działaniu.

Szereg działań mających na celu zwiększenie udziału młodzieży w życiu publicznym. Zakłada ono wykorzystywanie talentów i pragnień młodych ludzi do angażowania ich w projekty społeczne, które dadzą im poczucie wpływu na otaczający ich świat. Zaangażowanie młodych ludzi poprzez realizację zadań dla innych (od najmłodszych aż po usługi dla seniorów, dla osób o specjalnych potrzebach) pozwoli wzbudzić w młodzieży silne poczucie odpowiedzialności społecznej i obywatelskiej (...).

(...) utworzenie Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej (...) przy OSP (...). Do drużyny należy 20 członków oraz opiekun (...). Dzięki realizacji zadania możliwe jest kształtowanie postaw patriotycznych wśród młodzieży, w tym wzmacnianie szacunku do służb ratunkowych, historii i tradycji lokalnych społeczności oraz wykreowanie postaw altruistycznych i empatycznych. Realizacja zadania zakłada wiele działań, jak dotąd: kupiono niezbędne umundurowanie (...), dokonano zakupu sprzętu ćwiczebnego i szkoleniowego dla członków Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej, utworzono stronę internetową MDP, zorganizowano szkolenie z pierwszej pomocy przedmedycznej, zorganizowano festyn promujący działalność MDP.

Respondenci badania ankietowego z udziałem beneficjentów RPFM

Po cztery odpowiedzi dotyczyły organizacji konkursów, zawodów (np. Akademickie Mistrzostwa Polskich Mówców, konkurs dotyczący wizji zmian gminy zamieszkania w kierunku spełniania oczekiwań młodzieży), pikników, festynów, organizacji spotkań z młodzieżą (w szkołach podstawowych, szkołach średnich, z liderami młodzieżowymi) czy przeprowadzenia badań i diagnoz.

Pozostałe wskazania (1-2 razy) dotyczyły takich działań jak: wykłady historyczne dla młodzieży, powołanie Młodzieżowej Rady Miejskiej, realizacja inicjatyw lokalnych (np. akcja sadzenia drzew), doradztwo zawodowe, utworzenie centrum wolontariatu, organizacja wystawy, stworzenia aplikacji webowej, utworzenie studia dziennikarskiego:

Stworzyliśmy dla młodzieży studio dziennikarskie które dzięki dotacji zostało wyposażone w meble oraz sprzęt niezbędny w pracy młodego dziennikarza (...). Kolejne działania to cykl warsztatów dziennikarstwa obywatelskiego. Celem działania jest przygotowanie teoretyczne i praktyczne uczestników w zakresie tworzenia i prowadzenia mediów obywatelskich, dostępnych dla mieszkańców w celu rozpowszechniania informacji i motywowania do udziału w sprawach publicznych, społecznych, kulturowych, międzypokoleniowych, jak też polityki edukacyjnej w kształtowaniu wśród młodzieży postaw propaństwowych i obywatelskich. Wizyta studyjna w instytucji medialnej – działanie obejmuje jeden wyjazd jednodniowy (...). Młodzież spotka się z dziennikarzami gazety (...). Kolejne działania to cykl warsztatów z partycypacji publicznej

skierowanej do miasta oraz gminy (...). Kawiarenki obywatelskie, to spotkania które dotyczyć będą spraw publicznych, spraw i sporów obywatelskich, problemów mieszkańców, porad z zakresu prawa cywilnego i konsumenckiego (...). Młodzież zaplanuje i sama zorganizuje debaty kierując się tematyką ważną dla młodego środowiska (...). Chcemy, aby młodzież nabyła umiejętności prowadzenia debat, używania sił argumentów i aby zrozumieli jak ważna jest kultura dyskusji. Prowadzenie mediów "Jesteśmy młodzi. O co nam chodzi". To działanie realizowane przez uczestników warsztatów dziennikarstwa obywatelskiego wraz ze stałym zaangażowaniem Przewodnika Medialnego, który poprowadzi grupę uczestników w formie warsztatowej. Media obywatelskie obejmować będą prowadzenie: kanału na portalu YouTube, portalu informacyjnego www, strony informacyjnej na Facebooku (...). Działanie obejmuje też prowadzenie kampanii promującej formy partycypacji w sprawach publicznych (...).

Respondent badania ankietowego z udziałem beneficjentów RPFM

Beneficjenci projektów z Priorytetu 3. najczęściej wykorzystują otrzymaną dotację na stworzenie i rozwój strategii działania organizacji oraz promocję (co najmniej połowa badanych podmiotów; patrz tabela 7.). Stosunkowo często środki z RPFM przeznaczono na działania w zakresie wymiany doświadczeń, tworzenia i rozwijania porozumień i związków organizacji, rozwoju zasobów organizacji oraz w zakresie wdrożenia/usprawnienia sposobów zarządzania organizacją. Respondenci, poproszeni o doprecyzowanie jakie konkretnie zasoby rozwijają dzięki dotacji, wskazywali m.in. na: utworzenie nowej siedziby samorządu studenckiego i doktoranckiego, zakup sprzętu komputerowego i niezbędnych licencji, rozwój zasobów ludzkich (w tym podnoszenie kompetencji wolontariuszy, rozwijanie kompetencji kadry zarówno w obszarze gospodarczo-organizacyjnym jak i wychowawczym), modernizację strony internetowej, doposażenie siedziby (meble, multimedia), rozwój systemu komunikacji wewnętrznej (np. zakup aplikacji internetowych), wizyty studyjne, szkolenia.

Tabela 7. Liczba beneficjentów Priorytetu 3, RPFM Edycja 2022, ze względu na zakres wsparcia*

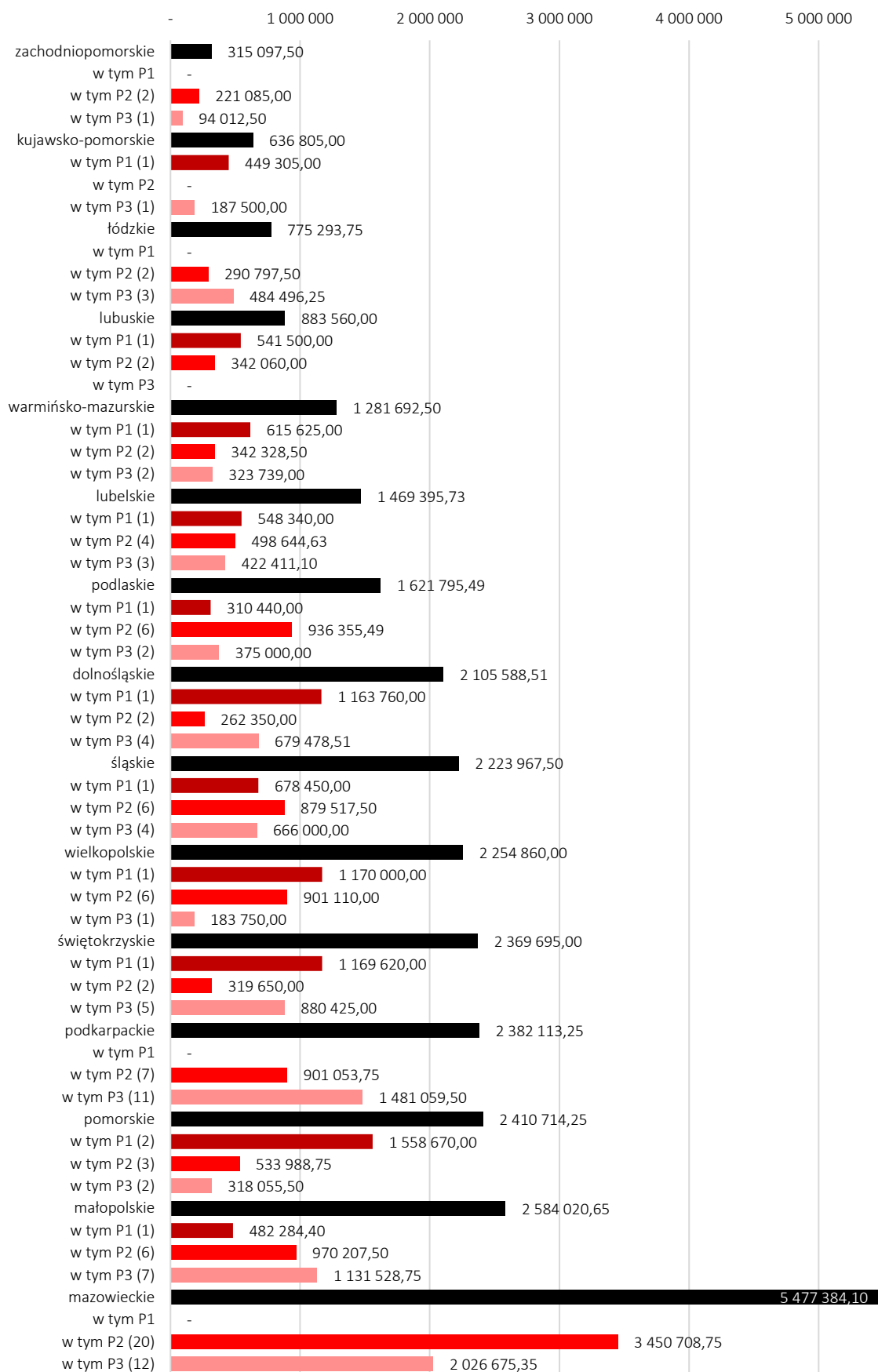
zakres wsparcia	liczba beneficjentów w próbie
w zakresie stworzenia/rozwoju strategii działania naszej organizacji	30
w zakresie promocji działań organizacji	28
w zakresie wymiany doświadczeń, tworzenia i rozwijania porozumień i związków organizacji	26
w zakresie rozwoju zasobów naszej organizacji	25
w zakresie wdrożenia/usprawnienia sposobów zarządzania organizacją	24
w zakresie prowadzenia działań fundraisingowych	6
w innym zakresie	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego beneficjentów RPFM [N=56]

*kolumna „liczba beneficjentów w próbie” nie sumuje się do 56 ponieważ respondent mógł wskazać więcej niż 1 odpowiedź

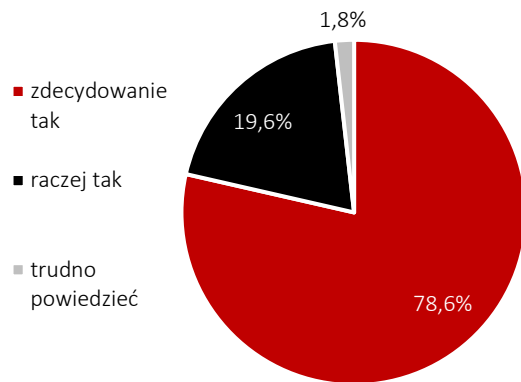
Dotacje otrzymały podmioty reprezentujące wszystkie polskie województwa, poza województwem opolskim. Zdecydowanie najwięcej projektów – 32 (22,9% ogółu), jest realizowanych przez beneficjentów z województwa mazowieckiego, a ich łączna kwota to 5,5 mln zł (17,3% ogółu wartości wszystkich dotacji). Na drugiej pozycji uplasowały się organizacje z województwa małopolskiego: 14 dotacji na łączną kwotę 2,6 mln zł (19,0% ogółu wartości wszystkich dotacji). Najmniej – 2 dotacje, przyznano podmiotom działającym na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Z kolei najniższą łączną wartość dotacji otrzymały podmioty z województwa zachodniopomorskiego – 315 tys. zł.

Wykres 1. Suma dotacji wg województw i priorytetów, RPFM Edycja 2022 (zł); w nawiasach podano liczbę dotacji)

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów NIW-CRSO

Wykres 2. Czy dzięki wsparciu w ramach Funduszu Młodzieżowego, zwiększyła się / poprawiła się stabilności funkcjonowania Państwa organizacji?

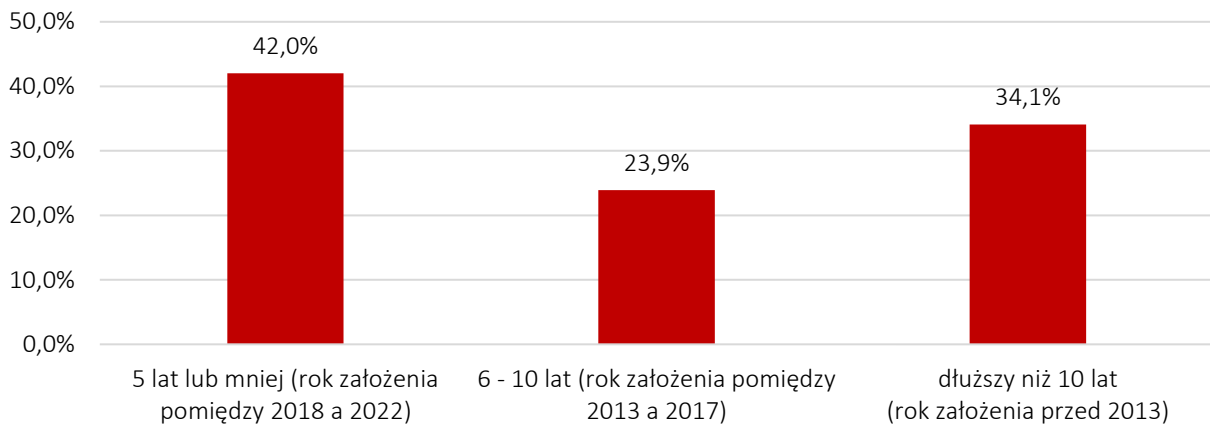

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego beneficjentów RPFM – odpowiedzi realizatorów zadań w ramach Priorytetu 3. [N=56]

Badani beneficjenci Priorytetu 3. w ramach swoich projektów podjęli w sumie 291 inicjatyw, których celem było zwiększenie kompetencji ich organizacji. Większość respondentów potwierdza, że dzięki wsparciu w ramach RPFM zdecydowanie zwiększyła się/poprawiła się stabilności funkcjonowania ich podmiotu.

Wśród beneficjentów Funduszu Młodzieżowego większość stanowią podmioty działające w trzecim sektorze od stosunkowo niedawna – 42,0% (58 spośród 138) zarejestrowano po roku 2017, siedem z nich powstało w roku ogłoszenia konkursu. Z kolei podmioty działające od ponad 10 lat stanowią nieco ponad jedną trzecią ogółu organizacji korzystających ze środków RPFM Edycja 2022.

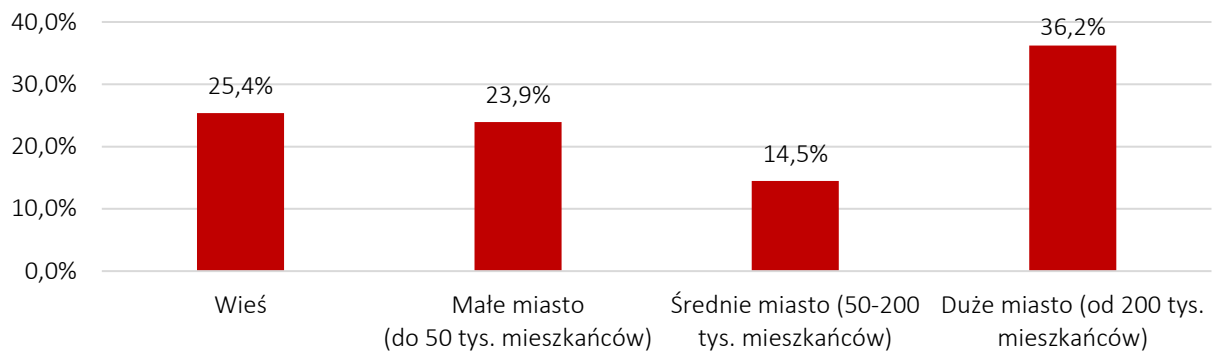
Wykres 3. Czas funkcjonowania beneficjentów RPFM Edycja 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów NIW-CRSO

Ponadto, więcej niż co trzeci podmiot realizujący projekt w ramach omawianego Programu posiada siedzibę zlokalizowaną na terenie dużego miasta (36,2%). Relatywnie dużą reprezentację wśród beneficjentów Funduszu Młodzieżowego mają organizacje działające na terenach wiejskich (25,4%). Nieco mniejszy odsetek dofinansowanych podmiotów (23,9%) ma siedzibę zlokalizowaną w małym mieście (do 50 tys. mieszkańców). Podmioty zlokalizowane na terenie średnich miast (od 50 do 200 tys. mieszkańców) stanowią 14,5% ogółu beneficjentów RPFM Edycja 2022.

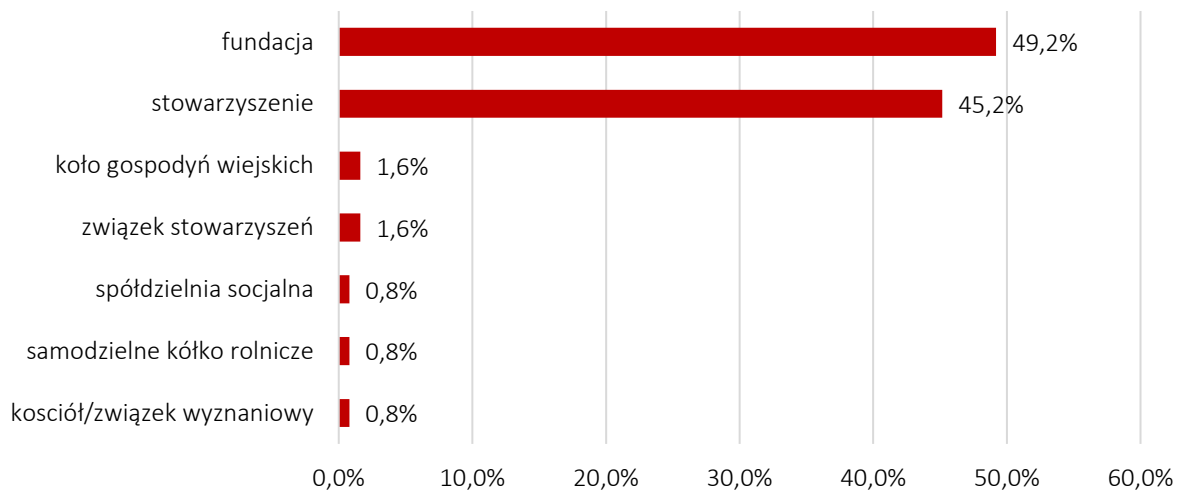
Wykres 4. Siedziba beneficjentów RPFM Edycja 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów NIW-CRSO

Wyniki badania ilościowego pozwoliły na przedstawienie dodatkowej charakterystyki beneficjentów – ze względu na formę prawną (dotyczy przebadanych podmiotów).

Wykres 5. Forma prawna beneficjentów RPFM Edycja 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego z beneficjentami RPFM [N=124]

2.2. Wyniki badania ilościowego

2.2.1. Określenie poziomu osiągnięcia wskaźników Programu w dofinansowanych projektach

Badanie ewaluacyjne posłużyło oszacowaniu 11 wskaźników rezultatów Programu, w dwóch perspektywach czasowych: na dzień 30.04.2023 r. oraz na dzień 31.12.2023 r. Te wskaźniki to:

- Liczba funkcjonujących rad młodzieżowych;
- Liczba członków rad objętych programami kształcenia/kursami;
- Liczba rad, które uzyskały wsparcie;
- Liczba opiekunów rad objętych programami kształcenia/kursami;
- Liczba inicjatyw rad wspartych w ramach Programu;
- Liczba rad wdrażających lokalne rozwiązania w zakresie wolontariatu;
- Liczba rad, które deklarują poprawę funkcjonowania dzięki wsparciu w ramach Programu;
- Liczba samorządów uczniowskich i studenckich, które uzyskały wsparcie;

- Liczba samorządów szkół ponadpodstawowych, które uzyskały wsparcie,
  - Liczba samorządów studenckich i doktoranckich, które uzyskały wsparcie,
  - Liczba uczelnianych organizacji studenckich i doktoranckich, które uzyskały wsparcie,
  - i) Liczba inicjatyw samorządów wspartych w ramach Programu;
  - j) Liczba samorządów wdrażających rozwiązania w zakresie wolontariatu;
  - k) Liczba mikrograntów w ramach Priorytetu 1. przyznanych przez operatorów regionalnych.
- a) Liczba funkcjonujących rad młodzieżowych

Brak jest aktualnych i wiarygodnych źródeł danych, które dostarczyłyby informacji na temat liczby funkcjonujących rad młodzieżowych w Polsce. Wartość bazowa wskaźnika (wynosząca 242) prezentowana w Programie pochodzi z publikacji pt. „Młodzieżowa samorządność w Polsce. Analiza i dalsza perspektywa” z roku 2021, autorstwa Oliwii Wyrzykowskiej i Jana Zapolskiego-Downara. Z kolei w artykule opublikowanym w portalu prawo.pl w dniu 1 czerwca 2022 roku czytamy: „Z informacji przekazanej przez (...) pełnomocnika Rządu ds. Polityki Młodzieżowej wynika, że 533 młodzieżowe rady działają już w gminach i 71 w powiatach. W każdym województwie zostały powołane lub niebawem rozpoczną działalność młodzieżowe sejmiki. Trwają jednocześnie konsultacje społeczne dotyczące rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy (...).”²

Pomiar wskaźnika przeprowadzono na podstawie odpowiedzi respondentów, którzy realizują projekty w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach, Ścieżka 1. Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych. W badaniu uczestniczyło 11 beneficjentów korzystających z tej ścieżki.

Respondentom zadano pytanie o liczbę rad młodzieżowych, które utworzono w ramach środków pochodzących z Funduszu Młodzieżowego do dnia **30.04.2023** roku. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **3**. Warto tu zaznaczyć, że dziewięciu z jedenastu respondentów wskazało odpowiedź „0” – sześciu z nich na dzień 30 kwietnia br. nie rozstrzygnęło konkursu regrantingowego i/lub nie udzieliło ani jednego mikrograntu. Możliwym jest, że pewne inicjatywy już podjęto, lecz na dzień 30.04.2023 r. nie doprowadziły one do powstania rad/y. Ten stan rzeczy ma jednak ulec zmianie.

Tych samych beneficjentów zapytano bowiem, ile łącznie rad młodzieżowych planują utworzyć **do końca 2023** roku (łącznie z tymi, utworzonymi do dnia 30.04.2023 r.). Sumowanie podanych wartości daje nam liczbę **127** rad młodzieżowych.

Uwzględniając liczbę rad wskazaną w przytoczonej publikacji internetowej (533) oraz liczbę rad utworzonych w ramach RPFM do dnia **30.04.2023** r., otrzymujemy wartość wskaźnika *liczba funkcjonujących rad młodzieżowych* wynoszącą **536** (89,3% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033). Natomiast uwzględniając liczbę rad wskazanych w publikacji internetowej oraz łączną liczbę rad zaplanowanych do utworzenia w ramach Programu **do końca roku 2023**, otrzymujemy (szacowaną) wartość wskaźnika *liczba funkcjonujących rad młodzieżowych* wynoszącą **660** (110% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033). Liczba ta przekracza wartość docelową wskaźnika przewidzianą do osiągnięcia w roku 2033 (600 rad młodzieżowych) i w dużej mierze wynika ze stosunkowo dużej liczby istniejących rad podanej w źródle internetowym. Należy zatem podejść do tej wartości z dużą ostrożnością.

Gdyby jako wartość bazową dla obliczeń wskaźnika przyjąć wartość określoną w Programie, tj. 242 rady, wówczas wartość na dzień 30.04.2023 wyniosłaby 245 (40,8% wartości docelowej wskaźnika na rok

² <https://www.prawo.pl/samorzad/mlodziejowe-rady-gmin-jak-funkcjonuja-w-praktyce,515299.html> dostęp z dnia 26.06.2023

2033), zaś na koniec bieżącego roku, 369 (61,5% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033). Niezależnie od przyjętego podejścia, poziom realizacji wskaźnika (biorąc pod uwagę okres wdrażania Programu) jest wysoki.

b) Liczba członków rad objętych programami kształcenia/kursami

Pomiar wskaźnika przeprowadzono na podstawie odpowiedzi respondentów, którzy realizują projekty w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach, Ścieżka 1. Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych. W badaniu uczestniczyło 11 takich beneficjentów. Spośród nich 6 zadeklarowało, że realizuje wsparcie w zakresie kształcenia – podnoszenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji członków młodzieżowych rad.

Respondentom zadano pytanie o liczbę członków rad/y, którzy wzięli udział w tych działaniach (szkoleniach, kursach itp.) **do 30.04.2023 r.** Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **84**, tj. 1,05% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033. Czterech z sześciu respondentów wskazało odpowiedź „0”, lecz jak wynika z danych przedstawionych poniżej, ten stan rzeczy ma ulec zmianie w perspektywie kilku kolejnych miesięcy.

Tych samych beneficjentów zapytano, ilu członków łącznie weźmie udział w tych działaniach (szkoleniach, kursach itp.) **do końca 2023 r.** Udzielone odpowiedzi wskazują, że wartość (szacowana) wskaźnika *liczba członków rad objętych programami kształcenia/kursami* na dzień 31.12.2023 r. wyniesie **659** (8,2% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033). W porównaniu do wcześniej opisanego wskaźnika *liczby funkcjonujących rad młodzieżowych* poziom realizacji jest tu stosunkowo niski, ale i poziom wartości docelowych tych dwóch wskaźników jest zupełnie różny (docelowa wartość wskaźnika dotyczącego liczby rad młodzieżowych na rok 2023 to 600, natomiast dla wskaźnika dotyczącego liczby przeszkolonych osób, aż 8 000). Należy wziąć pod uwagę, że niniejsze badanie objęło wyłącznie pierwszy rok wdrażania Programu, niemniej wskaźnik należy regularnie monitorować. Ponadto, wskaźnik ten mierzy poziom realizacji celów przypisanych Priorytetowi 1., natomiast, jak zapisano we wcześniejszej części raportu, działania edukacyjne, w tym szkoleniowe, były dość popularną formą wsparcia realizowaną przez beneficjentów Priorytetu 2. W przypadku niezadowolającego poziomu realizacji wskaźnika w latach kolejnych, należałoby rozważyć rozszerzenie źródła danych służących jego pomiarowi o beneficjentów Priorytetu 2.

c) Liczba rad, które uzyskały wsparcie

Pomiar wskaźnika przeprowadzono na podstawie odpowiedzi respondentów, którzy realizują projekty w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach, Ścieżka 1. Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych. W badaniu uczestniczyło 11 takich beneficjentów.

Respondentom zadano pytanie o liczbę rad młodzieżowych, które wsparli w ramach środków pochodzących z Funduszu Młodzieżowego do dnia **30.04.2023 r.** (poproszono, aby wzięli pod uwagę zarówno rady działające przed uzyskaniem wsparcia z RPFM, jak i te, utworzone dzięki wsparciu z Funduszu). Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **34**, tj. 5,6% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033. Siedmiu z jedenastu respondentów wskazało odpowiedź „0” – pięciu z nich na dzień 30 kwietnia br. nie rozstrzygnęło konkursu regrantingowego i/lub nie udzieliło ani jednego mikrograntu. Sytuacja ta ma ulec zmianie do końca b.r.

Otóż tych samych beneficjentów zapytano, ile łącznie rad młodzieżowych planują wesprzeć **do końca 2023 roku**. Udzielone odpowiedzi pozwalają stwierdzić, że (szacowana) wartość wskaźnika *liczba rad*,

które uzyskały wsparcie na dzień 31.12.2023 r. wyniesie **261** (43,5% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033). W takim wypadku należy stwierdzić, że poziom realizacji wskaźnika po pierwszej edycji Programu będzie wysoki.

d) Liczba opiekunów rad objętych programami kształcenia/kursami

Pomiar wskaźnika przeprowadzono na podstawie odpowiedzi respondentów, którzy realizują projekty w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach, Ścieżka 1. Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych. W badaniu uczestniczyło 11 takich beneficjentów. Spośród nich 4 zadeklarowało, że realizuje wsparcie w zakresie kształcenia – podnoszenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji opiekunów młodzieżowych rad.

Respondentom zadano pytanie o liczbę opiekunów rad/y, którzy wzięli udział w tych działaniach (szkoleniach, kursach itp.) **do 30.04.2023 r.** Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **17**, tj. 3,4% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033. Trzech z czterech respondentów wskazało odpowiedź „0”, lecz jak wynika z danych przedstawionych poniżej, ten stan rzeczy ma ulec zmianie w perspektywie kilku kolejnych miesięcy.

Mianowicie, tych samych beneficjentów zapytano, ilu opiekunów łącznie weźmie udział w działaniach (szkoleniach, kursach itp.) **do końca 2023 roku**. Udzielone odpowiedzi wskazują, że (szacowana) wartość wskaźnika *liczba opiekunów rad objętych programami kształcenia/kursami* na dzień 31.12.2023 r. wyniesie **48** (9,6% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033). Podobnie jak w przypadku wskaźnika *liczby członków rad objętych programami kształcenia/kursami* poziom realizacji jest tu stosunkowo niski, co potwierdza potrzebę monitorowania w latach kolejnych (przy czym wartość docelowa tego wskaźnika na rok 2033 jest dużo niższa i wynosi 500). Wskaźnik ten mierzy poziom realizacji celów przypisanych Priorytetowi 1., natomiast dotyczy działań edukacyjnych, które są istotną częścią projektów wdrażanych w ramach Priorytetu 2.

e) Liczba inicjatyw rad wspartych w ramach Programu

Pomiar wskaźnika przeprowadzono na podstawie odpowiedzi respondentów, którzy realizują projekty w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach, Ścieżka 1. Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych. W badaniu uczestniczyło 11 takich beneficjentów.

Respondentom zadano pytanie o liczbę inicjatyw i projektów realizowanych przez rady młodzieżowe, które wsparli dzięki środkom Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 do dnia **30.04.2023 r.** Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **12**, tj. 1,2% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033. Ośmiu z jedenastu respondentów wskazało odpowiedź „0” - sześciu z nich na dzień 30 kwietnia br. nie rozstrzygnęło konkursu regrantingowego i/lub nie udzieliło ani jednego mikrograntu. Sytuacja ta ma ulec zmianie do końca b.r.

Tych samych beneficjentów zapytano, ile takich inicjatyw bądź projektów planują w sumie łącznie wesprzeć, dzięki środkom z RPFM, **do końca 2023 roku**. Udzielone odpowiedzi pozwalają stwierdzić, że (szacowana) wartość wskaźnika *liczba inicjatyw rad wspartych w ramach Programu* na dzień 31.12.2023 r. wyniesie **218** (21,8% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033).

f) Liczba rad wdrażających lokalne rozwiązania w zakresie wolontariatu

Pomiar wskaźnika przeprowadzono na podstawie odpowiedzi respondentów, którzy realizują projekty w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach, Ścieżka 1. Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych. W badaniu uczestniczyło 11 takich beneficjentów.

Respondentom zadano pytanie o liczbę wspartych rad młodzieżowych, które w okresie do **30.04.2023 r.**, podejmowały jakieś działania związane z rozwojem lub prowadzeniem wolontariatu na poziomie lokalnym. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **22** tj. 7,3% wartości docelowej na rok 2023. Dziewięciu z jedenastu respondentów wskazało odpowiedź „0” - sześciu z nich na dzień 30 kwietnia br. nie rozstrzygnęło konkursu regrantingowego i/lub nie udzieliło ani jednego mikrograntu. Badani przewidują jednak, że liczba działań znacznie wzrośnie.

Tych samych beneficjentów zapytano bowiem, ile rad w sumie podejmie się takich działań **do końca 2023** roku. Udzielone odpowiedzi wskazują, że (szacowana) wartość wskaźnika *liczba rad wdrażających lokalne rozwiązania w zakresie wolontariatu* na dzień 31.12.2023 r. wyniesie **156** (52% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033). Jeden z respondentów zadeklarował, że żadna ze wspartych rad młodzieżowych nie podejmie rzeczonych działań również do końca 2023 roku.

Poziom realizacji wskaźnika (biorąc pod uwagę okres wdrażania Programu) jest wysoki.

g) Liczba rad, które deklarują poprawę funkcjonowania dzięki wsparciu w ramach Programu

Na wstępie należy zaznaczyć, że sposób sformułowania wskaźnika wskazuje na potrzebę zebrania informacji bezpośrednio od wspartych rad. Takiego badania nie zakładała jednak niniejsza ewaluacja, w związku z tym przedstawiono jedynie deklaracje ankietowanych beneficjentów, którzy owe rady wsparli (11 beneficjentów, którzy realizują projekty w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach, Ścieżka 1. Tworzenie i aktywizacja rad młodzieżowych). Ponadto, również sposób sformułowania wskaźnika na potrzeby ewaluacji odbiega od jego treści zawartej w Programie (stąd brak jest odniesienia do wartości docelowej).

Respondentów zapytano, w przypadku ilu rad, wspartych w ramach Programu do dnia **30.04.2023 r.**, nastąpiła poprawa funkcjonowania. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **21**. Ośmiu z jedenastu respondentów wskazało odpowiedź „0”, co można wiązać z ich odpowiedziami na inne pytania ankiety, z których wynika, że na koniec kwietnia 2023 roku: członkowie rad nie uczestniczyli w szkoleniach (3 takie odpowiedzi), opiekunowie rad nie uczestniczyli w szkoleniach (2 takie odpowiedzi), nie wsparto inicjatyw i projektów realizowanych przez rady młodzieżowe (7 takich odpowiedzi). Skoro takie działania nie zostały podjęte (lub zakończone), nie nastąpiła zmiana jakościowa w funkcjonowaniu rad.

Tym samym beneficjentom zadano pytanie, w przypadku ilu rad (łącznie) taka poprawa może nastąpić **do końca roku 2023** roku. Udzielone odpowiedzi wskazują, że (szacowana) wartość wskaźnika *liczba rad, które deklarują poprawę funkcjonowania dzięki wsparciu w ramach Programu* na dzień 31.12.2023 r. wyniesie **157**. Widzimy, że im wyższe inne wskaźniki (planowana liczba osób przeszkolonych oraz wspartych inicjatyw rad), tym większa przewidywana liczba rad, których sposób funkcjonowania ulegnie poprawie.

h) Liczba samorządów uczniowskich i studenckich, które uzyskały wsparcie³

Pomiar wskaźnika przeprowadzono na podstawie odpowiedzi respondentów, którzy realizują projekty w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach, Ścieżka 2. Aktywizacja samorządów uczniowskich i studenckich. W badaniu uczestniczyło 8 takich beneficjentów.

Podsumowując wartości przedstawione poniżej, liczba samorządów uczniowskich i studenckich, które uzyskały wsparcie na dzień **30.04.2023 r.** to w sumie **65** (tj. 2,6% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033), zaś na dzień **31.12.2023 r.** będzie to w sumie **276** (tj. 11% wartości docelowej wskaźnika; wartość szacowana).

Liczba samorządów szkół ponadpodstawowych, które uzyskały wsparcie

Respondentom zadano pytanie o liczbę samorządów szkół ponadpodstawowych, które wsparli w ramach środków pochodzących z Funduszu Młodzieżowego do dnia **30.04.2023 r.** Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **43** (sześciu z ośmiu respondentów wskazało odpowiedź „0” – w każdym przypadku do końca kwietnia br. nie udzielono mikrodotacji).

Tych samych beneficjentów zapytano, ile łącznie samorządów szkół ponadpodstawowych planują wesprzeć **do końca 2023** roku. Udzielone odpowiedzi wskazują, że (szacowana) wartość wskaźnika *liczba samorządów szkół ponadpodstawowych, które uzyskały wsparcie* na dzień 31.12.2023 r. wyniesie **151**.

Liczba samorządów studenckich i doktoranckich, które uzyskały wsparcie

Respondentom zadano pytanie o liczbę samorządów studenckich i doktoranckich, które wsparli w ramach środków pochodzących z Funduszu Młodzieżowego do dnia **30.04.2023 r.** Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **13**. Podobnie jak w przypadku wskaźnika odnoszącego się do samorządów szkolnych, sześciu z ośmiu respondentów wskazało odpowiedź „0”, i w każdym przypadku do końca kwietnia br. nie udzielono mikrodotacji.

Tych samych beneficjentów zapytano, ile łącznie samorządów studenckich i doktoranckich planują wesprzeć **do końca 2023** roku. Udzielone odpowiedzi pozwalają stwierdzić, że (szacowana) wartość wskaźnika *liczba samorządów studenckich i doktoranckich, które uzyskały wsparcie* na dzień 31.12.2023 r. wyniesie **62**.

Liczba uczelnianych organizacji studenckich i doktoranckich, które uzyskały wsparcie

Respondentom zadano pytanie o liczbę organizacji studenckich i doktoranckich, które wsparli w ramach środków pochodzących z Funduszu Młodzieżowego do dnia **30.04.2023 r.** Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **9**. Tak jak w przypadku dwóch wyżej opisanych wskaźników, sześciu z ośmiu respondentów wskazało odpowiedź „0”. Żaden z nich nie udzielił mikrodotacji do końca kwietnia 2023 roku.

Tych samych beneficjentów zapytano, ile łącznie organizacji studenckich i doktoranckich planują wesprzeć **do końca 2023** roku. Udzielone odpowiedzi pozwalają stwierdzić, że (szacowana) wartość

---

³ Wskaźnik o takim brzmieniu został ujęty w Programie, natomiast trzy kolejne, tj. *liczba samorządów szkół podstawowych, które uzyskały wsparcie*, *liczba samorządów studenckich i doktoranckich, które uzyskały wsparcie* oraz *liczba uczelnianych organizacji studenckich i doktoranckich, które uzyskały wsparcie*, nie są wskaźnikami monitorującymi postęp wdrażania Programu, a jedynie zostały wyodrębnione ze wskaźnika głównego na potrzeby niniejszego badania.

wskaźnika *liczba organizacji studenckich i doktoranckich, które uzyskały wsparcie* na dzień 31.12.2023 r. wyniesie **63**.

i) Liczba inicjatyw samorządów wspartych w ramach Programu

Pomiar wskaźnika przeprowadzono na podstawie odpowiedzi respondentów, którzy realizują projekty w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach, Ścieżka 2. Aktywizacja samorządów uczniowskich i studenckich. W badaniu uczestniczyło 8 takich beneficjentów.

Respondentom zadano pytanie o liczbę inicjatyw i projektów realizowanych przez samorządy uczniowskie, studenckie i doktoranckie, które wsparli dzięki środkom Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033, do dnia **30.04.2023 r.** Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **27** (tj. 0,9% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033), a na tamten czas tylko jeden z beneficjentów był w stanie potwierdzić, że wsparty przez niego samorząd (samorządy) podjął się jakiejś inicjatywy. Beneficjent ten, w pytaniu dotyczącym liczby mikrodotacji udzielonych do końca kwietnia 2023, wskazał największą liczbę dotacji (77).

Tych samych beneficjentów zapytano, ile takich inicjatyw bądź projektów planują w sumie wesprzeć, dzięki środkom z RPFM, **do końca 2023** roku. Udzielone odpowiedzi wskazują, że (szacowana) wartość wskaźnika *liczba inicjatyw samorządów wspartych w ramach Programu* na dzień 31.12.2023 r. wyniesie **233** (tj. 7,8% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033), a więc zdecydowanie więcej niż na koniec kwietnia tego roku. Mimo to, poziom realizacji jest tu stosunkowo niski. Należy jednak zauważyć, że wartość docelowa na rok 2033 to 3 000 inicjatyw. Zakładając, że RPFM trwa 10 lat, to średnio rocznie powinien być realizowany w ok. 10 procentach (czyli ok. 300 inicjatyw). Wiadomym jest, że wdrażanie Programu rzadko przebiega w sposób tak równomierny, a zatem szacowany poziom realizacji wskaźnika na koniec roku 2023 (7,7%) nie stanowi na tym etapie zagrożenia dla osiągnięcia celów Programu. Aby móc skutecznie zareagować w sytuacji wystąpienia takiego ryzyka w przyszłości, należy monitorować poziom realizacji omawianego wskaźnika.

j) Liczba samorządów wdrażających rozwiązania w zakresie wolontariatu

Pomiar wskaźnika przeprowadzono na podstawie odpowiedzi respondentów, którzy realizują projekty w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach, Ścieżka 2. Aktywizacja samorządów uczniowskich i studenckich. W badaniu uczestniczyło ośmiu takich beneficjentów.

Respondentów zapytano ile ze wspartych samorządów uczniowskich, studenckich i doktoranckich, w okresie do 30.04.2023 r, podejmowało jakieś działania związane z rozwojem lub prowadzeniem wolontariatu. Z udzielonych odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **24** tj. 2,4% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033. Sześciu z ośmiu respondentów wskazało odpowiedź „0”, a w każdym z tych przypadków beneficjent nie udzielił mikrodotacji (na dzień 30 kwietnia 2023 roku).

Tych samych beneficjentów zapytano, ile w sumie takich działań podejmą wsparte organizacje **do końca 2023** roku. Udzielone odpowiedzi wskazują, że (szacowana) wartość wskaźnika *liczba inicjatyw samorządów wdrażających rozwiązania w zakresie wolontariatu* na dzień 31.12.2023 r. wyniesie **161** (16,1% wartości docelowej wskaźnika na rok 2033).

k) Liczba mikrograntów w ramach Priorytetu 1. przyznanych przez operatorów regionalnych

Pomiar wskaźnika przeprowadzono na podstawie odpowiedzi respondentów, którzy realizują projekty w ramach Priorytetu 1. Aktywizacja młodzieży w samorządach, w którym zastosowano mechanizm regrantingu. W badaniu udział wzięło 11 z 12 beneficjentów (Operatorów) tego Priorytetu.

Respondentów zapytano ilu mikrograntów w ramach konkursów regrantingowych udzieliłi do **30.04.2023 r.** Z ich odpowiedzi wynika, że liczba ta wynosi **170**. Siedmiu z jedenastu respondentów wskazało odpowiedź „0”, co najprawdopodobniej wynika z tego, że w tym czasie nie rozstrzygnięto konkursu na mikrodotacje, a w konsekwencji, owych mikrodotacji nie udzielono.

Tych samych beneficjentów zapytano, ilu mikrograntów udzieli łącznie **do końca 2023** roku. Ich odpowiedzi pozwalają stwierdzić, że (szacowana) wartość wskaźnika *liczba mikrograntów w ramach Priorytetu 1. przyznanych przez operatorów regionalnych* na dzień 31.12.2023 wyniesie **co najmniej 558** (jak zaznaczono wcześniej, jeden z Operatorów nie uczestniczył w badaniu). Jeden z badanych ponownie wskazał odpowiedź „0”. Respondent ten ocenił zainteresowanie konkursem na mikrodotacje jako dość małe, nie podając uzasadnienia dla tej opinii. Jednocześnie nie wskazał na potrzebę jakichkolwiek zmian czy modyfikacji, które należałoby wdrożyć w związku z przebiegiem konkursu.

Omawiany wskaźnik nie został ujęty w Programie, stąd brak odniesienia do wartości docelowej.

Dla podsumowania, poniżej przedstawiono zestawienie wszystkich wyżej opisanych wskaźników.

Tabela 8. Podsumowanie osiągniętych i szacowanych wartości wskaźników dla RPFM

Wskaźnik	wartość na dzień 30.04.2023	wartość szacowana na dzień 31.12.2023	wartość docelowa na rok 2033
Liczba funkcjonujących rad młodzieżowych	245/536 ⁴ realizacja: 40,8%/89,3%	369/660 ⁵ realizacja: 61,5%/110%	600
Liczba członków rad objętych programami kształcenia/kursami	84; realizacja: 1,1%	659; realizacja: 8,2%	8 000
Liczba rad, które uzyskały wsparcie	34; realizacja: 5,7%	261; realizacja: 43,5%	600
Liczba opiekunów rad objętych programami kształcenia/kursami	17; realizacja: 3,4%	48; realizacja: 9,6%	500
Liczba inicjatyw rad wspartych w ramach Programu	12; realizacja: 1,2%	218; realizacja: 21,8%	1 000
Liczba rad wdrażających lokalne rozwiązania w zakresie wolontariatu	22; realizacja: 7,3%	156; realizacja: 52%	300
Liczba rad, które deklarują poprawę funkcjonowania dzięki wsparciu w ramach Programu	21	157	nie dotyczy
Liczba samorządów uczniowskich i studenckich, które uzyskały wsparcie	65; realizacja: 2,6%	276; realizacja: 11%	2 500
Liczba samorządów szkół ponadpodstawowych, które uzyskały wsparcie	43	151	nie dotyczy
Liczba samorządów studenckich i doktoranckich, które uzyskały wsparcie	13	62	nie dotyczy

⁴ W zależności od przyjętej wartości bazowej.

⁵ W zależności od przyjętej wartości bazowej.

Wskaźnik	wartość na dzień 30.04.2023	wartość szacowana na dzień 31.12.2023	wartość docelowa na rok 2033
Liczba uczelnianych organizacji studenckich i doktoranckich, które uzyskały wsparcie	9	63	nie dotyczy
Liczba inicjatyw samorządów wspartych w ramach Programu	27; realizacja: 0,9%	233; realizacja: 7,8%	3 000
Liczba samorządów wdrażających rozwiązania w zakresie wolontariatu	24; realizacja: 2,4%	161; realizacja: 16,1%	1 000
Liczba mikrograntów w ramach Priorytetu 1. przyznanych przez operatorów regionalnych	170	558	nie dotyczy

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego z beneficjentami RPFM [N=124]

2.2.2. Zarządzanie Programem

Instytucją Zarządzającą Programem jest NIW-CRSO. Do zadań IZ należy realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych Programu przez wdrażanie procedur dotacyjnych w ramach poszczególnych priorytetów, w tym m.in.:

- przygotowanie konkursów grantowych w ramach Programu,
- opracowywanie regulaminów konkursów regulujących zasady przyznawania dotacji oraz zawierających kryteria i procedury wyboru organizacji uzyskujących wsparcie w ramach poszczególnych konkursów,
- określanie zasad finansowania w ramach poszczególnych konkursów,
- dokonywanie wyboru podmiotów, które w oparciu o ustalone w regulaminach konkursów procedury selekcji (przy udziale ekspertów zewnętrznych) otrzymają wsparcie w ramach Programu,
- zawieranie z beneficjentami umów o dofinansowanie,
- systematyczne monitorowanie stanu realizacji przez beneficjentów działań objętych wsparciem, weryfikowanie sprawozdań końcowych z realizacji działań realizowanych przez beneficjentów przy wykorzystaniu środków pochodzących z Programu,
- zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację Programu w ramach dotacji przekazywanych Instytucji Zarządzającej przez Prezesa Rady Ministrów,
- opracowanie i wdrożenie planu komunikacji Programu.

System wewnętrzny zarządzania Programem jest skoncentrowany w ramach Instytucji Zarządzającej i jest koordynowany przez Dyrektora NIW-CRSO. Funkcje kontrolne i nadzorcze realizowane są przez Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego. Czynności związane ze sprawozdawczością na rzecz Przewodniczącego Komitetu realizuje Dyrektor NIW-CRSO przy wykorzystaniu struktur Instytucji Zarządzającej.

Dla zapewnienia efektywnej koordynacji Programu powołany został Komitet Sterująco-Monitorujący, w skład którego wchodzi przedstawiciele organów administracji publicznej oraz przedstawiciele organizacji obywatelskich. Do zadań KSM należy m.in. opiniowanie zasad i warunków uzyskiwania dotacji, okresowe kontrolowanie postępu w zakresie osiągania celów Programu na podstawie informacji przedkładanych przez Instytucję Zarządzającą, czy przedkładanie Instytucji Zarządzającej propozycji zmian w Programie ułatwiających realizację jego celów.

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wdrażania Programu służy **monitoring**, za który odpowiedzialna jest Instytucja Zarządzająca, współdziałając w tym zakresie z KSM. Monitoring jest skoncentrowany na procesie wdrażania Programu wskazując możliwości ewentualnych korekt w trakcie implementacji RPFM oraz pozwalając na dokonywanie systematycznych ocen w zakresie skuteczności prowadzonej interwencji publicznej. Obejmuje trzy poziomy: wewnętrzny, wdrażania (udzielonych dotacji w ramach poszczególnych Priorytetów) oraz zewnętrzny.

Monitorowanie Programu realizowane jest na podstawie danych przekazywanych przez beneficjentów, danych wewnętrznych gromadzonych przez IZ (w tym danych kontekstowych) oraz danych pochodzących z badań społecznych realizowanych w obszarach interwencji. Monitorowaniu podlegają w szczególności wskaźniki określone w ramach Programu.

Poprawie jakości, efektywności i spójności realizowanych działań służy **ewaluacja**. Instytucja Zarządzająca prowadzi ewaluację Programu w trakcie jego trwania – w celu rozstrzygnięcia, czy jego realizacja prowadzi do osiągnięcia zdefiniowanych celów oraz czy jest zgodna z celami polityki państwa w zakresie wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Dodatkowo po zakończeniu wdrażania Programu zostanie przeprowadzana ewaluacja ex post, obejmująca w szczególności ocenę stopnia osiągnięcia celów oraz ewentualnie określenia przyczyn ich nieosiągnięcia.

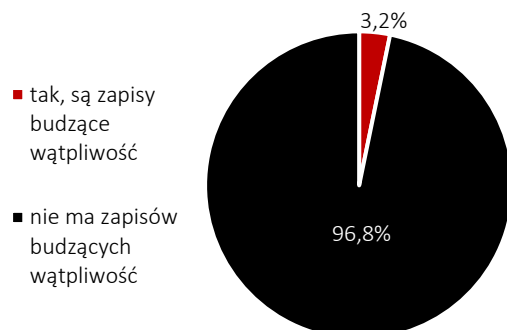
Sprawozdawczość prowadzona jest na kilku poziomach:

- dotacji – Instytucja Zarządzająca wymagał sprawozdawczości od beneficjentów w zakresie działań realizowanych przy wykorzystaniu środków pochodzących z Programu,
- konkursu grantowego – sprawozdawczość wewnętrzna w ramach IZ,
- Programu – sprawozdawczość obejmuje informacje na temat wdrażania Programu w rocznym sprawozdaniu z działalności oraz rocznym sprawozdaniu finansowym NIW-CRSO.

Instytucja Zarządzająca zapewnia odpowiednią **informację i promocję**. Opracowany przez IZ plan komunikacji adresowany jest do kluczowych grup docelowych (istniejących rad młodzieżowych, samorządów uczniowskich i studenckich, organizacji społeczeństwa obywatelskiego – potencjalnych

wnioskodawców i beneficjentów Programu, podmiotów i instytucji z sektorów publicznego i prywatnego – potencjalnych partnerów, a także szerzej – do opinii publicznej) i jest podstawą prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych mających na celu promocję efektów wdrażania Programu oraz zapewnienie beneficjentom, potencjalnym beneficjentom oraz pozostałym interesariuszom Programu dostępu do aktualnych, spójnych i dostosowanych do potrzeb odbiorców informacji o możliwościach finansowania działań.

Wykres 6. Czy w zapisach Programu i/lub dokumentacji konkursowej (regulamin), znajdują się jakieś zapisy, w tym definicje, pojęcia czy sformułowania, które budzą Państwa wątpliwości (są niejasne)?

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego z beneficjentami RPFM [N=124]

Ze 124 badanych tylko czterech (3,2%) uznało, że w dokumencie Programu i/lub dokumentacji konkursowej znajdują się pewne zapisy, w tym definicje, pojęcia czy sformułowania, które są niejasne i budzą wątpliwości.

Wszyscy respondenci uznali natomiast, że treść umowy o dofinansowanie została sformułowana w sposób zrozumiały i precyzyjny.

Odnosnie samego Programu wskazano na niejasne (lub nieprecyzyjne) zapisy dotyczące:

- sposobu koordynacji (harmonogram) wsparcia dotacyjnego inicjatyw młodzieżowych pomiędzy Operatorami regionalnymi (Priorytet 1.) a beneficjentami (Priorytet 3.);
- braku wskazania formy prawnej, w jakiej powinny być przekazywane środki dla organizacji młodzieżowych (wskazania, że musi się to odbyć przy udziale Patrona);
- kategorii kosztów;
- celów Priorytetu 3.

Ponadto, jeden z respondentów pozostawił dłuższy komentarz, w którym również poruszył kwestię Patrona:

W Programie Fundusz Młodzieżowy powinna zostać uregulowana kwestia podmiotów uprawnionych do udziału w konkursie na mikrodotacje tj. uregulować systemowo kwestię tzw. Patrona, bowiem wiele podmiotów uprawnionych do udziału w konkursie nie posiada osobowości prawnej do udziału w konkursie na mikrodotacje z różnych przyczyn (m.in. konflikty personalne, instytucjonalne, niejasności w zakresie odpowiedzialności, wieku grupy docelowej - młodzieży).

Respondent badania ankietowego z udziałem beneficjentów RPFM

Natomiast odnośnie dokumentacji konkursowej wskazano na niejasne (lub nieprecyzyjne) zapisy dotyczące:

- braku precyzyjnej definicji „organizacji młodzieżowych”,
- zapisów dotyczące obowiązków informacyjnych,
- sposobów wspierania grup inicjatywnych chcących dopiero utworzyć nową młodzieżową radę,
- wspomnienia instytucji Patrona wyłącznie w słowniczku do regulaminu.

Warto wspomnieć, że wszelkie zainteresowane osoby, organizacje i instytucje, miały możliwość wyrażenia swojej opinii na temat projektu Regulaminu konkursu przygotowanego w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033, edycja 2022. Konsultacje ogłoszone 19 lipca 2022 roku w portalu niw.gov.pl trwały do 2 sierpnia 2022 r.

Spośród badanych beneficjentów udział w konsultacjach zadeklarowało 10,5% (13 organizacji), przy czym swoje uwagi zgłosiły dwa podmioty. Według wiedzy respondentów, uwagi te nie zostały uwzględnione.

Beneficjentów poproszono o dokonanie oceny poszczególnych elementów składających się na całość realizacji Programu pod kątem tego, na ile dany element sprzyja bądź nie, skutecznej realizacji projektu i osiągnięciu założonych w nim celów. Ocenie poddano 8 elementów, a w każdym przypadku średnia ocen przekraczała 4,3 w 5-stopniowej skali, co wskazuje na dobre bądź bardzo dobre opinie na temat przyjętego sposobu wdrażania Programu, wyrażane przez respondentów.

Wykres 7. Ocena poszczególnych elementów składających się na całość realizacji Programu - ocena od 1 do 5, gdzie 1 jest oceną najniższą, a 5 najwyższą (na ile dany element sprzyja bądź nie skutecznej realizacji projektu i osiągnięciu założonych w nim celów, %

	wysokość dotacji	harmonogram konkursu (czas od ogłoszenia konkursy do składania wniosków)	zasady przyznawania dotacji (w tym kryteria wyboru)	czas realizacji projektów (długość)	przepływ informacji pomiędzy wnioskodawcą a instytucją zarządzającą Programem	przyjęte rodzaje kosztów kwalifikowanych	zakres informacji i dokumentów wymaganych od beneficjentów w trakcie i na zakończenie projektu	monitorowanie stanu realizacji przez beneficjentów w działaniach objętych wsparciem
■ 1	0,8	0,8						
■ 2	2,4	6,5	0,8	1,6	0,8			
■ 3	9,7	9,7	0,8	3,2	6,5	0,8	1,6	
■ 4	34,7	26,6	31,5	28,2	23,4	26,6	25,0	25,0
■ 5	52,4	56,5	66,9	66,9	69,4	72,6	73,4	75,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego z beneficjentami RPFM [N=124]

Spośród wskazanych 8 elementów, najwyżej oceniono **monitorowanie stanu realizacji przez beneficjentów działań objętych wsparciem** – trzy czwarte badanych przyznało ocenę 5, zaś pozostali ocenę 4.

Niewiele niżej oceniono przyjęte **rodzaje kosztów kwalifikowanych** oraz **zakres informacji i dokumentów wymaganych od beneficjentów w trakcie i na zakończenie projektu**. Również ok. trzech na czterech respondentów, oceniając przyjęte rodzaje kosztów kwalifikowanych, wskazało ocenę najwyższą.

Niezależnie od ocenianego elementu, osobom, które wskazywały ocenę 3 lub niższą, zadano dodatkowe pytania dotyczące tego, w jaki sposób element ten nie sprzyja bądź utrudnia skuteczną realizację projektów, oraz jak należałoby to usprawnić. I tak, beneficjent zapytany o przyjęte rodzaje kosztów kwalifikowanych (jako jedyny wskazał ocenę 3), odpowiedział, że proporcje między kosztami merytorycznymi/administracyjnymi i instytucjonalnymi utrudniły planowanie działań. W jego opinii,

ułatwieniem byłoby zwiększenie elastyczności w tym zakresie, np. przez zastosowanie „widełek”. Warto wspomnieć, że w Regulaminie konkursu wskazano kategorie kosztów oraz ich limity.

Dwóch beneficjentów, oceniając **zakres informacji i dokumentów** wymaganych od beneficjentów w trakcie i na zakończenie projektu, wskazało ocenę 3, co uzasadnili koniecznością zgromadzenia i przedstawienia dużej ilości dokumentacji w formie papierowej. Przedstawili dwie propozycje usprawnienia tej kwestii: przekazywanie informacji wyłącznie dla danego projektu, nie zaś dotyczącej organizacji; wprowadzenie możliwości tworzenia dokumentów np. zgłoszeniowych dla uczestników projektów, w formie online bez ich podpisów.

W odniesieniu do **przepływu informacji** pomiędzy wnioskodawcą a Instytucją Zarządzającą Programem, najczęściej wskazywane problemy dotyczyły trudności w skontaktowaniu się z opiekunem projektu i uzyskaniu w szybkim tempie odpowiedzi na zgłoszone pytania czy wątpliwości (np. brak kontaktu telefonicznego przez kilka dni lub kilkudniowe oczekiwanie na odpowiedź mailową). Jak zaznaczono mogło to, choć nie musiało, wpływać negatywnie na realizację projektów, a konkretnie na opóźnienia (np. wprowadzanie zmian w kosztorysie). W jednym wypadku, długi czas oczekiwania na zawarcie umowy (a w związku z tym na uruchomienie finansowania), spowodował potrzebę poniesienia kosztów ze środków własnych beneficjenta, związaną z koniecznością rozpoczęcia działań projektowych:

Organizacja czekała ponad dwa miesiące na zawarcie umowy (a w związku z tym uruchomienie finansowania) mimo, że zobowiązana była już do prowadzenia projektu. Wiązało się z to z koniecznością poniesienia kosztów ze środków własnych, którymi fundacja nie dysponowała w wymaganej wysokości.

Spotkaliśmy się z utrudnionym kontaktem z opiekunem projektu (nieodbieranie telefonu przez kilka dni), jednakże ostatecznie nie wpłynęło to negatywnie na realizację projektu.

Początkowo nie otrzymywaliśmy szybkich odpowiedzi na zadawane pytania oraz odpowiedzi były niekompletne.

Dość długie niekiedy decyzje co do ewentualnych wprowadzanych zmian. Po otrzymaniu dotacji otrzymaliśmy maila, który w dziwnych okolicznościach do nas nie dotarł, co opóźniło zmiany w kosztorysie. Powinien być jakiś kontakt telefoniczny, z pytaniem czy podejmujemy dotację. A tak, o otrzymaniu dotacji dowiedzieliśmy się po 2 tygodniach.

Respondenci badania ankietowego z udziałem beneficjentów RPFM

Zdaniem badanych, wprowadzenie zmian w postaci ustalenia maksymalnego czasu oczekiwania na odpowiedź lub wprowadzenia dyżurów konsultacyjnych dla beneficjentów, mogłoby zniwelować wspomniane trudności.

Dwóch beneficjentów, oceniając zasady przyznawania dotacji, wskazało ocenę 3 lub niższą. Jeden z nich uzasadnił swoją ocenę wskazując na subiektywny sposób oceny wniosków przez ekspertów, oraz niemożność odwołania się od tej oceny (a w jego opinii takie odwołanie powinno być możliwe). Drugi z respondentów za zasadne uznał natomiast wyodrębnienie osobnej puli środków dla każdego z województw, oraz dokonywanie oceny wniosków dla każdego regionu osobno.

Czas realizacji projektów (ich długość) na 3 lub niżej oceniło w sumie 4,8% badanych beneficjentów (tj. 6 organizacji). W każdym wypadku zwracano uwagę na krótki czas na realizację projektów w roku 2022,

co związane było z ogłoszeniem konkursu w drugiej połowie roku. Uwzględniając czas potrzebny na ocenę wniosków, a następnie procedowanie i podpisanie umów z beneficjentami, a w końcu uruchomienie środków finansowych, realizacja założonych działań i wydatkowanie dotacji do końca grudnia 2022 dla niektórych beneficjentów było problematyczne (np. stosunkowo duża ilość środków konieczna do wydatkowania w roku 2022, przy stosunkowo małej kwocie przeznaczony na rok 2023). Badani widzą dwa sposoby na uniknięcie tego typu trudności w kolejnych latach wdrażania RPFM. Po pierwsze, wcześniejsze ogłoszenie konkursów (pierwsza połowa roku). Po drugie, umożliwienie realizacji projektów wieloletnich.

Projekty w ramach priorytetu 1 mogłyby być wieloletnie. Jeśli byłaby to perspektywa kilkuletnia, to moglibyśmy się już przygotowywać na kolejne edycje i budować bazę na kolejne lata. Sprzyjałoby to rozwojowi całego programu

Respondent badania ankietowego z udziałem beneficjentów RPFM

Wysokość dotacji oraz **harmonogram konkursu** to dwa elementy które, choć nadal ocenione wysoko (średnia ocen to odpowiednio 4,35 i 4,31), to uzyskały najwięcej ocen 3 i niższych (w sumie odpowiednio 12,9 i 17%). W pierwszym przypadku, beneficjenci zwracali uwagę na dwie zasadnicze kwestie. Pierwsza z nich dotyczyła zmniejszenia kwoty wnioskowanej dotacji (nawet o ok. 50%, bez podania uzasadnienia w karcie oceny wniosku), co w efekcie wymuszało zmniejszenie zakresu działań, w tym rezygnację z tych najdroższych, często najbardziej atrakcyjnych. Druga kwestia to zmieniające się ceny usług i produktów – wartość wcześniej skalkulowanych środków niekiedy odbiega od wartości rynkowych poszczególnych usług. Jak zaznaczył jeden z badanych:

Choć dotacja jest zbyt mała względem potrzeb oraz rosnących kosztów realizacji zadań przewidzianych w projekcie, i tak należy cieszyć się z tego, że środki dla NGO i organizacji młodzieżowych są przewidziane, czego dotychczas nie było.

Respondent badania ankietowego z udziałem beneficjentów RPFM

Zdaniem respondentów należałoby rozważyć ustalenie limitów alokacji na każde z województw (uwzględniając jego specyfikę, w tym wielkość, liczbę potencjalnych grantobiorców) oraz wdrożenie rozwiązań zapobiegających drastycznemu obniżeniu wartości wnioskowanej dotacji, po jej przyznaniu.

Jak wspomniano, harmonogram konkursu (czyli czas od ogłoszenia konkursu do zakończenia naboru wniosków) na ocenę 3 lub niżej oceniło w sumie 17% badanych beneficjentów RPFM. Wielu z nich skupiło się na kwestii poruszanej już wcześniej, tj. krótkim czasie na realizację zadań i wydatkowanie środków w roku 2022, co w sposób bezpośredni wiązało się z terminem ogłoszenia naboru oraz czasem oczekiwania na jego rozstrzygnięcie. Jednak dodatkowo zwrócono uwagę na krótki czas na przygotowanie aplikacji (szczególnie, że był to pierwszy konkurs w ramach Programu), nieuwzględnienie okresu wakacyjnego, a tym samym cykliczności roku szkolnego lub akademickiego, co dodatkowo utrudniało przygotowanie wniosku. Ponadto, mogło zdarzyć się tak, że w momencie składania oferty w konkursie, trwał już regulaminowy okres realizacji projektu.

W związku ze zbyt późnym ogłoszeniem konkursu rzeczywisty czas realizacji działań w 2022 r. był zbyt krótki w stosunku do koniecznej minimalnej kwoty wydatków do zrealizowania.

Dużym problemem było otrzymanie środków w połowie grudnia przy terminie wydatkowania do końca roku kalendarzowego.

W momencie składania oferty trwał już regulaminowy okres realizacji. Rozstrzygnięcie konkursu a przekazanie środków skutkowało tym, że wydatkowanie miało miejsce w dwóch ostatnich miesiącach 2022 roku.

Konkurs został ogłoszony we wrześniu 2022, wyniki w listopadzie - trudno było zrealizować działania w tak krótkim czasie.

Harmonogram nie uwzględnia cykliczności roku szkolnego lub akademickiego.

Za krótki okres na przygotowanie aplikacji i wydłużony okres oczekiwania na wynik.

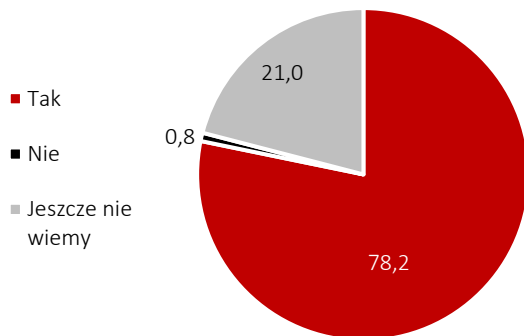
Respondenci badania ankietowego z udziałem beneficjentów RPFM

Respondenci niemal zgodnie wskazywali na potrzebę wcześniejszego ogłaszania konkursów (przed rozpoczęciem okresu wakacyjnego), co miałyby pozwolić na wydłużenie czasu na przygotowanie aplikacji. Wśród propozycji usprawnień znalazły się również: umożliwienie wydatkowania środków w dowolnym czasie (według zapisów wniosku o dotację), skrócenie czasu oczekiwania na rozstrzygnięcie konkursu.

Pomimo powyższych sugestii (które w dużej mierze koncentrują się na kwestiach związanych z czasem przeznaczonym na wydatkowanie środków w roku rozstrzygnięcia konkursu, oraz wysokością dotacji), **tylko co piąty z badanych beneficjentów widzi potrzebę wprowadzenia zmian** w sposobie realizacji Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy. Poproszeni o doprecyzowanie, respondenci często wskazywali propozycje przytoczone przy okazji oceny konkretnych elementów składających się na całość realizacji Programu. Spośród innych propozycji wymienić należy:

- obniżenie wieku uczestników z 15 do 13 roku życia – zwrócono uwagę, że wiele młodzieżowych rad nie mogło skorzystać z Programu, ponieważ ich członkami są dzieci poniżej 15 roku życia (najczęściej dotyczy to małych gmin, gdzie w młodzieżowej radzie są uczniowie szkół podstawowych);
- rezygnacja z wymogu powoływania nowych młodzieżowych rad na rzecz wsparcia rozwoju rad istniejących i zwiększania kompetencji ich członków;
- wsparcie beneficjentów w przygotowaniu metodologii oceny i weryfikacji efektów działań projektowych;
- rozszerzenie zakresu potencjalnych beneficjentów – wskazano, że regulamin nie powinien ograniczać grona potencjalnych beneficjentów do organizacji młodzieżowych rozumianych ściśle jako samorządy, organizacje akademickie oraz rady działające przy jednostkach samorządu terytorialnego; aplikować powinny móc także grupy nieformalne (złożone np. z co najmniej trzech przedstawicieli młodzieży); wskazano na analogiczne rozwiązanie stosowane już w Rządowym Programie Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030.

Wykres 8. Czy planują Państwo wziąć udział w kolejnej edycji Programu (edycja 2023)? %

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego z beneficjentami RPFM [N=124]

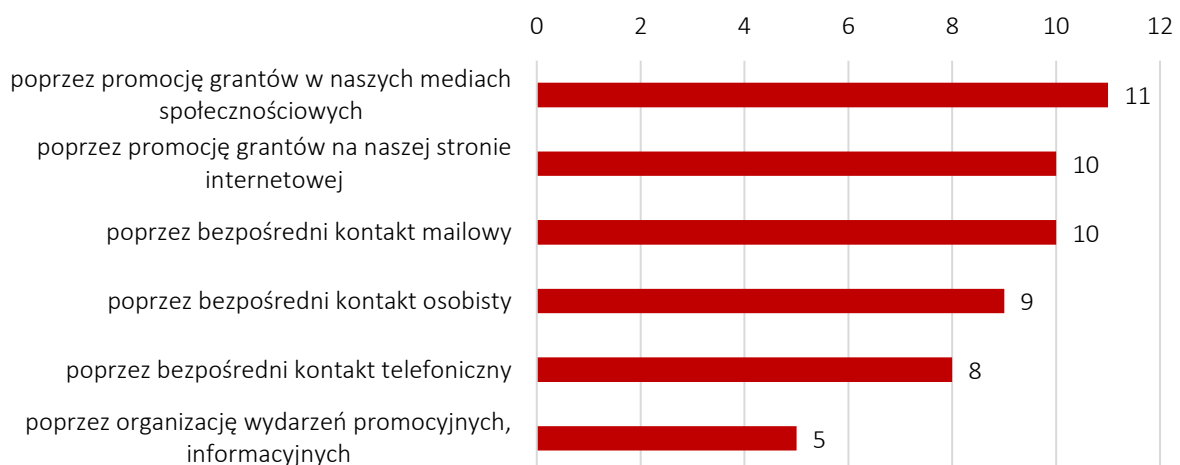
Aż 78% badanych beneficjentów deklaruje, że ich organizacja planuje wziąć udział w kolejnej edycji RPFM (edycja 2023).

Największym zainteresowaniem będzie cieszył się Priorytet 2. (chęć aplikowania wskazało 61,9% respondentów, którzy planują wziąć udział w konkursie w roku 2023), a tuż za nim Priorytet 3. (50,5%). Mniej więcej co czwarty badanych wskazał Priorytet 1.

Kilka dodatkowych pytań skierowano do beneficjentów Priorytetu 1. – Operatorów wsparcia regrantowego (11 podmiotów). Pierwsze z nich dotyczyło **sposobów, jakimi**

próbowali docierać do potencjalnych grantobiorców. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, każdy z nich promował swoje działania przez aktywność w social mediach, a prawie wszyscy promowali granty na swojej stronie internetowej oraz nawiązywali bezpośredni kontakt mailowy. Dziewięciu postawiło dodatkowo na kontakt bezpośredni, a ośmiu na kontakt telefoniczny. Pięciu respondentów zadeklarowało, że jako Operator Priorytetu 1. organizowali wydarzenia promocyjne i informacyjne (były to: webinary, konferencje stacjonarne, spotkania informacyjne m.in. z młodzieżą, nauczycielami, przedstawicielami sektora pozarządowego, samorządowcami, gala inauguracyjna projekt). Przeprowadzona analiza statystyczna udzielonych przez beneficjentów odpowiedzi, nie daje podstaw do wnioskowania o przyczynach wybierania przez nich określonych metod kontaktu z grantobiorcami (nie zaobserwowano zmiennych różnicujących w tym zakresie).

Wykres 9. W jaki sposób docierali Państwo do potencjalnych grantobiorców?

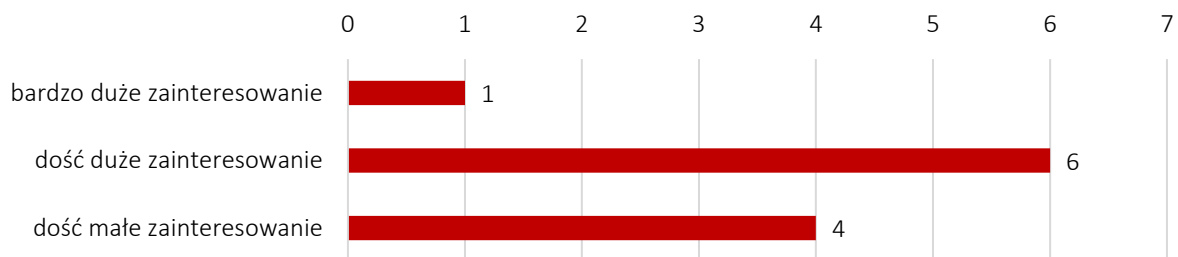

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego beneficjentów RPFM [N=11]

Czterech z jedenastu badanych Operatorów oceniło **zainteresowanie konkursem grantowym** jako dość małe. Jako prawdopodobne przyczyny wskazywano: niski poziom inicjatywy i motywacji wśród młodzieży do podejmowania zobowiązań formalno-prawnych, ograniczony zakres podmiotów uprawnionych do aplikowania, obawy przed procedurami związanymi z pozyskiwaniem i rozliczeniem

środków. Wskazano również, że był to pierwszy rok wdrażania Programu, przez co jego znajomość wśród osób, które mogłyby wspierać i zachęcać młodzież do starania się o środki z RPFM, również nie była duża.

Wykres 10. Ocena zainteresowania konkursami grantowymi

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badania ankietowego beneficjentów RPFM [N=11]

Współpraca pomiędzy Operatorem a NIW-CRSO oraz pomiędzy Operatorem a grantobiorcami oceniona została dość dobrze (w obu przypadkach średnia w skali od 1 do 5 wyniosła 4,81). Jedyny Operator oceniający współpracę z grantobiorcami jako przeciętną zaznaczył, że:

Organizacje młodzieżowe, ze względu na swoją specyfikę oraz brak doświadczenia, wymagają znacznie częstszego kontaktu oraz pilnowania procedury podpisania umowy i następnie realizacji niż podmioty, z którymi Operator miał do czynienia podczas regrantingu z NOWEFIO.

Respondent badania ankietowego z udziałem beneficjentów RPFM

Operatorów zapytano również o ewentualne **zmiany, jakie należałoby wprowadzić**, aby usprawnić przebieg konkursów grantowych w przyszłości. Wskazano na:

- rozszerzenie grupy docelowej Programu o grupy nieformalne (oprócz samorządów studenckich i uczniowskich możliwość aplikowania jako grupy nieformalne);
- rozłożenie alokacji na granty względem województw, co miałoby zapobiec drastycznemu pomniejszeniu wysokości wnioskowanej dotacji;
- rozbudowę Generatora NIW CRSO o funkcjonalność obsługi wniosków ramach regrantingu.

2.2.3. Podsumowanie i główne wnioski

Badanie ewaluacyjne posłużyło **oszacowaniu 11 wskaźników** rezultatu RPFM, w dwóch perspektywach czasowych: na dzień **30.04.2023 r.** oraz na dzień **31.12.2023 r.** Analizując uzyskane wartości widoczne są znaczne różnice pomiędzy wartościami wskaźników osiągniętymi na dzień 30.04.2023 r., a wartościami szacowanymi na koniec roku 2023. Wyraźne są również różnice w poziomie realizacji określonych wskaźników np. wskaźnik *liczba wdrażających lokalne rozwiązania w zakresie wolontariatu* na koniec bieżącego roku wynieść może aż 156, co stanowi 52% wartości docelowej wskaźnika na rok 2023, podczas gdy szacowana na koniec roku wartość wskaźnika *liczba samorządów uczniowskich i studenckich, które uzyskały wsparcie* to 276, a więc „tylko” 11% wartości docelowej.

Niemniej należy wziąć pod uwagę, że lata 2022/2023 to pierwszy rok (z 10-letniej perspektywy wdrażania) realizacji Programu. W związku z tym nie można na obecnym etapie mówić o zagrożeniach

dla osiągnięcia któregokolwiek ze wskaźników. Co innego, gdyby wartość któregokolwiek z nich, po pierwszym roku wdrażania Programu, wynosiła 0. Takiej sytuacji jednak nie odnotowano w toku badania. Warto natomiast pochylić się nad wskaźnikami, których poziom realizacji jest stosunkowo wysoki, i w sytuacji utrzymania się dużego zainteresowania ze strony wnioskodawców danymi działaniami (prowadzącymi do dalszego wzrostu tych wskaźników), rozważyć podniesienie ich wartości docelowej przewidzianej na rok 2023. Regularny monitoring poziomu wskaźników powinien przynieść odpowiedź na pytanie, czy wartości te podnosić, czy dokonać przeniesienia środków z działań, które już przyniosły zamierzone rezultaty, na rzecz tych, które realizują wskaźniki osiągnięte w mniejszym stopniu.

Pierwsze rozwiązanie wiąże się z ryzykiem przeszacowania wartości i nieosiągnięcia ich w sytuacji nasycenia określonymi formami wsparcia a przez to spadkiem popytu na nie. Pierwszy rok realizacji Programu pokazał, jak duże jest zapotrzebowanie na niektóre działania (np. wspieranie inicjatyw w zakresie wolontariatu⁶). Na tym etapie trudno jest jednak ocenić, czy wynika to z faktu, że dotąd podobne wsparcie nie było oferowane i zadziałał „efekt nowości”, czy też mamy do czynienia z rzeczywistymi, dotąd niezaspokojonymi potrzebami, które będą się utrzymywały w perspektywie wieloletniej. Sam fakt istnienia potrzeb jest niepodważalny, natomiast ich skala nie jest dokładnie znana. **Istotną kwestią jest, czy w toku wdrażania Programu można będzie zaobserwować działania cieszące się mniejszym, niż początkowo zakładano, zainteresowaniem. Jeśli takowe będą, wówczas należy zbadać, z czego małe zainteresowanie wynika.** Jeśli z braku potrzeb, warto będzie docelowe wartości wskaźników obniżyć, a środki przekierować tam, gdzie popyt wciąż jest widoczny. Należy jednak zachować ostrożność i uprzednio zweryfikować, czy małe zainteresowanie nie wynika z innych, niż brak zapotrzebowania, czynników (np. nietrafiona grupa docelowa, trudne do spełnienia warunki dostępu lub warunki realizacji projektów). Zatem drugie rozwiązanie (przeniesienie środków) jest racjonalne w sytuacji, gdy popyt na określone działania został rzeczywiście zaspokojony.

Ewaluator napotkał trudności w pomiarze wskaźnika *Liczba funkcjonujących rad młodzieżowych*. Wynikają one z braku jednego, aktualnego i wiarygodnego źródła informacji. Wartość bazową określoną w Programie przyjęto na podstawie danych pochodzących z raportu z badań, które nie są realizowane cyklicznie. Natomiast odpowiedzi beneficjentów dotyczą wyłącznie tych rad, które powstały dzięki wsparciu z RPFM, a zatem nie jest to informacja pełna (nie uwzględnia rad, które mogły powstać poza Programem). Sposób sformułowania wskaźnika sugeruje, że dotyczy on ogółu rad funkcjonujących w Polsce. W tej sytuacji **należałoby doprecyzować w treści Programu, że wskaźnik mierzy wyłącznie rezultaty wsparcia udzielanego w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy.**

Najważniejsze dokumenty Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2023 (tj. sam Program, Regulamin konkursu oraz umowa o dotację) należy ocenić pozytywnie – tylko niewielki odsetek badanych wskazał na zapisy, które w ich opinii wymagałyby doprecyzowania. Mowa tu m.in. o: formie w jakiej powinny być przekazywane środki dla organizacji młodzieżowych, doprecyzowaniu definicji „organizacji młodzieżowych”, większym podkreśleniu instytucji Patrona i jego roli w pozyskiwaniu środków.

Ponadto, beneficjenci pozytywnie ocenili poszczególne elementy składające się na całość procesu wdrażania Programu. Najniżej (choć nadal dość wysoko) ocenili harmonogram konkursu, do czego skłoniła ich przede wszystkim jedna zasadnicza kwestia związana z terminem ogłoszenia konkursu. Ten czynnik w konsekwencji spowodował wystąpienie dalszych okoliczności, które z punktu widzenia

---

⁶ Biorąc pod uwagę szacowaną wartość wskaźnika na koniec roku 2023.

beneficjentów nie sprzyjały sprawnemu aplikowaniu o dotację oraz realizacji projektów. Mowa tu o krótkim czasie na przygotowanie aplikacji, krótkim czasie na realizację projektów w roku 2022 oraz nałożeniu się terminu składania oferty w konkursie z regulaminowym czasem realizacji projektów.

Stosunkowo częstym powodem niezadowolenia było zmniejszanie kwoty wnioskowanej dotacji (w niektórych przypadkach nawet o połowę), co nie mogło pozostać bez wpływu na zakres projektu.

Wśród innych trudności wymieniano:

- konieczność gromadzenia i przedstawiania dużej ilości dokumentacji w formie papierowej,
- trudności w skontaktowaniu się z opiekunem projektu,
- subiektywny sposób oceny wniosków przez ekspertów, oraz niemożność odwołania się od tej oceny.

Jak wspomniano wyżej, **ogólna ocena dotychczasowego wdrażania RPFM jest pozytywna**, co potwierdza również to, że tylko co piąty z badanych beneficjentów widzi potrzebę wprowadzenia zmian w dotychczasowym sposobie realizacji Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy. Ponadto, aż 78% deklaruje, że ich organizacja planuje wziąć udział w kolejnej edycji RPFM (edycja 2023).

Biorąc pod uwagę zebrane dane oraz sugestie samych beneficjentów, w celu sprawniejszej realizacji projektów, a tym samym całego Programu, należy rozważyć wprowadzenie następujących zmian i modyfikacji:

1. Wyodrębnienie osobnej puli środków dla każdego z województw, z uwzględnieniem potencjału regionu do konsumpcji określonej wielkości alokacji, a co za tym idzie, dokonywanie oceny wniosków dla każdego regionu osobno. Takie sugestie przedstawiło trzech beneficjentów (przedstawiciele województw: pomorskiego, kujawsko-pomorskiego oraz podlaskiego). **Ustalenie poziomów alokacji należałoby jednak poprzedzić oceną potencjału regionu (np. poprzez opracowanie zestawu wskaźników) oraz zasadnością dokonania takiego podziału.** Na ten moment dostęp do Programu nie jest ograniczony regionalnie, a warunkiem uzyskania wsparcia jest pozytywna, wysoka ocena merytoryczna, a więc dobrze przygotowany wniosek. Wśród beneficjentów edycji 2022 brakuje jedynie przedstawicieli województwa opolskiego, natomiast projekty podmiotów z tego województwa znalazły się na listach rezerwowych. Najwięcej środków przypadło beneficjentom z województwa mazowieckiego (32 dotacje), a więc z regionu zamieszkiwanego przez największą liczbę ludności oraz przodującego w wielu innych dziedzinach. Przyglądając się strukturze dotacji pod względem siedziby beneficjenta dostrzec można, że pierwsze cztery pozycje należą do regionów zajmujących pierwsze (wspomniane mazowieckie), czwarte (małopolskie), siódme (pomorskie) oraz ósme (podkarpackie) miejsce pod względem liczby mieszkańców. Uwagę zwraca województwo świętokrzyskie, które choć stosunkowo małe (zajmuje 13. pozycję w kraju), to pod względem wielkości uzyskanych dotacji uplasowało się na wysokiej piątej pozycji (8 dotacji na łączną kwotę 2,4 mln złotych). Z kolei województwo łódzkie, choć szóste co do liczby mieszkańców, uplasowało się na pozycji 13. pod względem wartości wszystkich dotacji (5 dotacji na łączną kwotę 775 tys. złotych). To pokazuje, że **większe regiony rzeczywiście mogą mieć większy potencjał do pozyskiwania większych środków, aczkolwiek nie musi być to reguła.** Jak pokazuje przykład województwa świętokrzyskiego, mniejsze regiony także mają szansę uplasować się wysoko. Rozważając podział środków na poszczególne województwa należy wziąć pod uwagę to, co chcemy dzięki temu osiągnąć – czy celem jest umacnianie już istniejącego potencjału, czy wspieranie w tworzeniu potencjału regionów tam, gdzie diagnozuje się go jako stosunkowo mały.

2. Wdrożenie rozwiązań zapobiegających drastycznemu obniżeniu wartości wnioskowanej dotacji po jej przyznaniu, np. poprzez określenie możliwego maksymalnego poziomu obniżenia wartości dotacji.
3. Uelastycznienie czasu (terminu) wydatkowania środków poprzez rezygnację z zapisów mówiących o konieczności wydatkowania określonej kwoty w określonym terminie, realizacja projektów wieloletnich.
4. Wydłużenie okresu realizacji projektów w roku ogłoszenia konkursu poprzez: ogłoszenie konkursu przed rozpoczęciem okresu wakacyjnego i/lub skrócenie czasu oczekiwania na rozstrzygnięcie konkursu.
5. Ustalenie maksymalnego czasu odpowiedzi na zapytania od beneficjentów lub wprowadzenie dyżurów konsultacyjnych.
6. Rozbudowa Generatora NIW-CRSO o funkcjonalność obsługi wniosków w ramach regrantingu.
7. Rozszerzenie grupy docelowej Programu o grupy nieformalne (oprócz samorządów studenckich i uczniowskich możliwość aplikowania jako grupy nieformalne) oraz obniżenie minimalnego wieku uczestników projektów z 15 do 13 lat.

3. Spis tabel i wykresów

Tabela 1. Realizacja próby w badaniu ilościowym	5
Tabela 2. Liczba beneficjentów wg sfery działalności w ramach RPFM Edycja 2022	8
Tabela 3. Liczba beneficjentów i łączna kwota dotacji wg Priorytetów RPFM Edycja 2022	9
Tabela 4. Liczba beneficjentów wg Priorytetów RPFM Edycja 2022, biorących udział w badaniu*	9
Tabela 5. Liczba beneficjentów Priorytetu 1, Ścieżka 1, RPFM Edycja 2022, ze względu na zakres wsparcia*	10
Tabela 6. Liczba beneficjentów Priorytetu 1, Ścieżka 2, RPFM Edycja 2022, ze względu na zakres wsparcia*	10
Tabela 7. Liczba beneficjentów Priorytetu 3, RPFM Edycja 2022, ze względu na zakres wsparcia*	13
Tabela 8. Podsumowanie osiągniętych i szacowanych wartości wskaźników dla RPFM	23

Wykres 1. Suma dotacji wg województw i priorytetów, RPFM Edycja 2022 (zł); w nawiasach podano liczbę dotacji)	14
Wykres 2. Czy dzięki wsparciu w ramach Funduszu Młodzieżowego, zwiększyła się / poprawiła się stabilności funkcjonowania Państwa organizacji?	15
Wykres 3. Czas funkcjonowania beneficjentów RPFM Edycja 2022	15
Wykres 4. Siedziba beneficjentów RPFM Edycja 2022	16
Wykres 5. Forma prawna beneficjentów RPFM Edycja 2022	16
Wykres 6. Czy w zapisach Programu i/lub dokumentacji konkursowej (regulamin), znajdują się jakieś zapisy, w tym definicje, pojęcia czy sformułowania, które budzą Państwa wątpliwości (są niejasne)? ..	25
Wykres 7. Ocena poszczególnych elementów składających się na całość realizacji Programu - ocena od 1 do 5, gdzie 1 jest oceną najniższą, a 5 najwyższą (na ile dany element sprzyja bądź nie skutecznej realizacji projektu i osiągnięciu założonych w nim celów, %	27
Wykres 8. Czy planują Państwo wziąć udział w kolejnej edycji Programu (edycja 2023)? %	31
Wykres 9. W jaki sposób docierali Państwo do potencjalnych grantobiorców?	31
Wykres 10. Ocena zainteresowania konkursami grantowymi	32